СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ", ГРАД ДОЛНИ ЧИФЛИК
гр. Долни чифлик, област Варна, ул. "Трети март" 15, тел.: 051422765, e-mail: info-400126@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИЯНА ЯНЕВА
ДИРЕКТОР НА СУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

ИНДИВИДУАЛНА УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА - ЗУЧ
на
Атанас Михаилов Ангелов

от V^{а} клас

Учебна година: 2024/2025
Форма на обучение: индивидуална форма на обучение

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА:

КОМПОНЕНТ - БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Обучението по български език в V клас е насочено към овладяване на базисни знания, умения и отношения,които са предпоставка за запознаване на учениците със ситемата на СБКЕ и за развиване на техните комуникативни компетентности. Във връзка с развиване на социокултурните компетентности тази учебна програма представя теми и дейности,насочени към запознаване с елементите на речевата ситуация и усвояване на умения за ориентиране в нея;към осмисляне на разликата между официално и неофициално общуване;към овладяване на знания за най-общите особености на текста;към прилагане на формули на речевия етикет. По отношение на развиваните езикови компетентности учебната програма предлага теми и дейности,насочени към изучаване на основни езикови единици. Въвеждат се минало свършено време и минало несвършено време на глагола;причастие;предлог и наречие;второстепенни части на изречението;;речниково и граматично значение на думата.Задълбочават се и се разширяват знанията за местоименията;като комуникативни компетентности се определят компетентностите на учениците да възприемат и да създават различни текстове.

КОМПОНЕНТ - ЛИТЕРАТУРА

Обучението по литература в V клас е насочено към овладяване на базисните знания, умения и отношения, свързани с митологията, с фолклора и слитературата и с изграждането на литературни и социокултурни компетентности на ученика. Очакваните резултати в областта на социокултурните компетентности са свързани с различаването на основните норми и ценности,характерни за традиционната общност,както и с разбирането на основни принципи и конфликти на митологичния и на фолклорния модел за света,проявени в словесни произведения. Очакваните резултати в областта на литературните компетентности са насочени към разчитането на изображения на света и човека в различни като културен произход и жанр текстове. В учебната програма като комуникативни компетентности се определят компетентностите на учениците да възприемат и да създават различни текстове.

Подбраното учебно съдържание за разширена подготовка пряко кореспондира с учебната програма за общообразователна подготовка по предмета, като дава възможност да се задълбочат и затвърдят знанията и уменията на учениците, формирани в процеса на езиковото и литературното им обучение. Усвоените начални знания за езиковите и речеви единици и за художествената образност се обогатяват, надграждат и доуточняват. Включват се допълнителни текстове и отделни теми, които по различен начин интерпретират и разширяват учебното съдържание най-вече по литература, чрез което се повишава интереса на учениците към обучението по български език и литература, повишава се тяхната активност и се осъществяват вътрешнопредметни и междупредметни връзки и взаимодействия.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО В ЧАСОВЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА:

Учебният предмет български език и литература изгражда основата на компетентностите по български език и на грамотността за четене и е пряко свързан с постигането на базовата, функционалната и комплексната грамотност. Общата цел е насочена към формиране у учениците на комуникативни компетентности за възприемане и създаване на стилистично диференцирани текстове, за развитие на емоционално оценъчно отношение и нагласа за възприемане и създаване на духовни ценности. В тази връзка следва да се разширят и обогатят знанията на учениците по отношение на:

- ✓ ˆЕзикът - средство за общуване.

- ✓ Изразяване на твърдения, подбор на доказателства, оформяне на отговор на житейски въпрос.
- ✓ Овладяване на разширен репертоар от синтактични конструкции - словоредни варианти, синонимни синтактични връзки.
- ✓ Редактиране на собствен текст със съответните синтактични трансформации.
- ✓ Умения за самостоятелен подбор на четива.
- ✓ Осмисляне и тълкуване на прочетеното, формиране на лично разбиране за текста и аргументиране според внушенията в него.
- ✓ Формиране на оценъчна позиция у ученика.
- ✓ Да се активизират, стимулират и мотивират учениците за съзнателно и целенасочено изучаване на езика и литературата

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА:

В края на обучението в V клас ученикът:

Области на компетентност	**Знания, умения и отношения**
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК	
Социокултурни компетентности	Разбира зависимостта на езиковите средства от речевата ситуация и ги използва в съответствие с нея. Разпознава особеностите на официалното и на неофициалното общуване. Владее речевия етикет при публично общуване. Задава въпроси и дава отговори по поставена от него или по избрана от друг тема. Разсъждава, формулира твърдения по житейски въпрос и ги аргументира. Търси, извлича, подбира и използва информация от различни видове текст и от различни информационни източници за решаване на комуникативни задачи. Разбира инструкции и работи по зададен модел в училищна и в извънучилищна среда
Езикови компетентности	Познава видовете текст - описание, повествование, разсъждение. Разпознава особеностите на научен текст, на обява и на делова покана. Владее езикови средства, свързани с фонетични, с морфологични, със синтактични и с лексикални явления, и ги използва уместно в речевата практика. Служи си с разнообразни синтактични конструкции и използва синонимни варианти според целта на общуване.

Комуникативни компетентности	***Слушане:*** Умее да изслушва мнения и да сравнява различни гледни точки при участие в диалог. Разбира смисъла на познат и на непознат текст при слушане с определена комуникативна задача. ***Четене:*** Разбира смисъла на познат и на непознат текст при четене с определена комуникативна задача. Изработва план на текст с определена комуникативна задача. ***Говорене:*** Спазва правилата на книжовния изговор. Поставя логическо ударение, като се съобразява с определена комуникативна задача. Участва в диалог, умее да оспори мнение, различно от своето, като проявява толерантност и учтивост в общуването. Създава в устна форма: • Текст за представяне и текст за сомопредставяне • отговор на житейски въпрос. ***Писане:*** Планира, структурира, композира и графично оформя текста, който създава. Спазва изучените книжовни езикови правила. Има формирани правописни навици по отношение на често употребявани думи и на думи от терминологичната лексика. Редактира текст. Създава в писмена форма: • текст за представяне и текст за самопредставяне; • план на текст; • отговор на житейски въпрос,включително и на елекронни носители.
ЛИТЕРАТУРА	
Социокултурни компетентности	Определя в изучавани текстове проблеми и конфликти, специфични за митологичния и за фолклорния модел за света, съпоставя ги с личния си опит и обосновава позиция по тях. Разпознава по откъс от изучавано произведение неговия автор и (заглавието на) самото произведение. Свързва имена на герои от изучавано произведение с името на неговия автор и със заглавието на произведението. Свързва изучавано произведение с името на автора, с жанра, с имена на герои от произведението, със сюжета и мотивите му. Определя начини, по които (откъс от) конкретен фолклорен и литературен текст въздейства естетически, и се обосновава чрез примери от художествения изказ. Самостоятелно подбира четива и използва различни информационни източници, за да изпълни конкретна изследователска задача.

Литературни компетентности	Различава характерни особености на пространството и времето в изучавани митологични и фолклорни текстове. Различава основни персонажи на мита и основни за фолклора герои и конфликти. Съпоставя различни митически версии за Сътвореният.Началото на света и обяснява разликите помежду им. Тълкува образи на света в изучавани фолклорни текстове. Познава значението на следните жанрове на словесността: мит, вълшебна (фолклорна) приказка, разпознава техни жанрови характеристики и тълкува текстове на легенда, вълшебна (фолклорна) приказка, народна песен съобразно конкретните проявленията на жанра. Познава значението на понятието сюжет. Съпоставя изучаван мит и изучавана легенда, разказващи за едно и също събитие, и обяснява сходства и различия помежду им. Съпоставя изучавани приказки на различни народи, обяснява сходства и различия помежду им и оценява значението им за културното многообразие. Обяснява отношения между герои в изучаван текст. Различава в приказните опозиционни двойки герои различни аспекти на фолклорния образ на човека. Различава в изучаван художествен текст приписване на специфично човешки характеристики на животно, на предметен или на природен обект и обяснява значението им за изграждането на смисъла на (откъс от) текста.
Комуникативни компетентности	Създава в писмена форма трансформиращ преразказ с определена дидактическа задача. Създава в устна форма разказ по въображение с цел да изрази творчески представи, преживявания, чувства. Създава в писмена форма разказ по зададени опори - тема, начало и/или край, с цел да: изрази творчески представи, преживявания, чувства; заинтригува възприемателя с разказваната история. Анализира и критично оценява сполучливостта на свои или чужди (в устна или в писмена форма) според осъществяването на комуникативната им задача: разказ по въображение, трансформиращ преразказ, разказ по зададени опори - тема, начало и/или край. Спазва книжовни езикови правила.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ:

№	Тема на урочната единица	Вид урочна единица	Забележка
1	Начален преговор	УПР	
2	Начален преговор	УПР	
3	Езикът- средство за общуване	НЗ	
4	Светът в митовете	НЗ	
5	Древногръцки мит - Произходът на боговете.	НЗ	
6	Официално и неофициално общуване	НЗ	
7	Формули на речевия етикет.	НЗ	
8	Древногръцки мит - Олимпийско спокойствие	УПР	
9	Текстът в общуването - Строеж на текста	НЗ	
10	Олипм- домът на древногръцките богове	НЗ	
11	Как Бог сътворява света и човека според Библията	НЗ	
12	Текстът в общуването - Строеж на текста	УПР	
13	Взаимоотношенията между Бог и човека според библейския разказ за Началото на света	НЗ	
14	Текстът в общуването - Строеж на текста	УПР	
15	Митологичен модел за света	ОС	
16	Описанието, повествованието и разсъждението	УПР	
17	Митологичен модел за света	ОС	
18	Описанието, повествованието и разсъждението	УПР	
19	Фолклорен модел за света. Образът на света във фолклорните текстове	НЗ	
20	Диалог. Представяне и самопредставяне	УПР	
21	Как Господ и Дяволът правят света според фолклорната легенда	НЗ	

22	Борбата между доброто и злото според фолклорната легенда „Как била създадена Земята	УПР	
23	Отговор на житейски въпрос	УПР	
24	"Тримата братя и златната ябълка."	НЗ	
25	План на текст	НЗ	
26	Сюжетът на приказката „Тримата братя и златната ябълка“	УПР	
27	Контролна работа	ПК	
28	Вълшебното във фолклорната приказка „Тримата братя и златната ябълка“	УПР	
29	План на текст	УПР	
30	"Тримата братя и златната ябълка"	ОС	
31	Текстът вобщуването	ОС	
32	Трансформиращ преразказ с ново начало и с нов край	УПР	
33	Трансформиращ преразказ с разместване на епизодите и въвеждане на нов епизод	УПР	
34	Речниково и граматично значение на думата	УПР	
35	"Златното момиче" - прочит на текста	НЗ	
36	Пътят на завареното момиче от родния дом до царските палати	УПР	
37	Речниково и граматично значение на думата	УПР	
38	Завареното и доведеното момиче – приказна опозиционна двойка герои	УПР	
39	Родният дом и горската къща в приказката „Златното момиче”	УПР	
40	Видове думи според речниковото им значение и звуковия им състав	НЗ	
41	Образът на Струна невяста в песента „Троица братя града градяха“	УПР	
42	Правопис и правоговор на думата в зависимост от нейния морфемен строеж	НЗ	

43	Фолклорен модел за света	ОС	
44	Правопис и правоговор на думата в зависимост от нейния морфемен строеж	УПР	
45	Фолклорен/ традиционен календар	ПК	
46	Правопис и правоговор на думата в зависимост от нейния морфемен строеж	ОС	
47	Звукови промени - Подвижно Ъ. Непостоянно Ъ.	ОС	
48	Гергьовден	НЗ	
49	Звукови промени - Подвижно Ъ. Непостоянно Ъ.	НЗ	
50	Фолклорен/традиционен празничен календар	ОС	
51	Думите-строеж, значение и правопис	ОС	
52	Човекът и светът в художествените текстове	НЗ	
53	Думите-строеж, значение и правопис	УПР	
54	Христо Ботев - " Хайдути"	НЗ	
55	Хайдути - „Какви е деца раждала българка майка юнашка…“	УПР	
56	Изменяеми части на речта. Местоимение	НЗ	
57	От робския дом до „хайдушкото сборище“	НЗ	
58	Изменяеми части на речта. Местоимение	УПР	
59	Героите в „Хайдути“	НЗ	
60	Изменяеми части на речта. Местоимение	НЗ	
61	Легенда за рома. Щастието и нещастието в съдбата на ромите	УПР	
62	Заклинанията на гнева и благословиите на любовта	НЗ	
63	Лично и възвратно лично местоимение	НЗ	
64	"Главатарят, който искал да плени месечината" -запознаване с текста	УПР	
65	Притежателно и възвратно притежателно местоимение	УПР	
66	Главатарят, който искал да плени месечината - Да даваш и да вземаш	УПР	

67	Притежателно и възвратно притежателно местоимение	НЗ	
68	Мирът и войната в приказката „Главатарят, който искал да плени месечината“	НЗ	
69	Притежателно и възвратно притежателно местоимение	УПР	
70	Природата срещу човека, който ù посяга	УПР	
71	Притежателно и възвратно притежателно местоимение	УПР	
72	„Котаракът Наставник, или Котаракът в чизми”. Сюжетът на приказката „Котаракът Наставник, или Котаракът в чизми“	УПР	
73	Време на глагола. Минало свършено и минало несвършено време	НЗ	
74	Сюжетът на приказката „Котаракът Наставник, или Котаракът в чизми“	УПР	
75	Героите в приказката „Котаракът Наставник, или Котаракът в чизми“	ОС	
76	Поуките в приказката „Котаракът наставник, или Котаракът в чизми“	УПР	
77	Причастия. Минало свършено и минало несвършено деятелно причастие	НЗ	
78	„Грозното патенце”- прочит на текста	УПР	
79	Причастия. Минало свършено и минало несвършено деятелно причастие	УПР	
80	Премеждията на патенцето в „големия свят“	УПР	
81	Причастия. Минало свършено и минало несвършено деятелно причастие	НЗ	
82	Героите в приказката „Грозното патенце”	НЗ	
83	Неизменяеми части на речта- Наречие	НЗ	
84	"Похитителят на мълнии" - Рик Риърдън	НЗ	
85	Неизменяеми части на речта- Наречие	УПР	
86	Похитителят на мълнии. Вълшебният свят на старогръцките митове в „Похитителят на мълнии“	УПР	
87	Неизменяеми части на речта- Предлог	НЗ	

88	Похитителят на мълнии. Вълшебният свят на старогръцките митове в „Похитителят на мълнии“	НЗ	
89	„Похитителят на мълнии“ и древногръцките митове за Олимп и олимпийските богове	УПР	
90	Думите като части на речта -обобщение	УПР	
91	Вълшебният свят на „Котаракът Наставник, или Котаракът в чизми“ и на „Похитителят на мълнии“	НЗ	
92	Главни части в простото изречение	УПР	
93	Разнообразието на ценности, герои и поуки в различните разкази за човека и света	УПР	
94	Главни части в простото изречение	УПР	
95	Второстепенни части в простото изречение - Допълнение	ОС	
96	Разнообразието на ценности, герои и поуки в различните разкази за човека и света	УПР	
97	Второстепенни части в простото изречение - Допълнение	УПР	
98	Второстепенни части на изречението. Обстоятелствено пояснение	УПР	
99	Разказ по зададен край	УПР	
100	Второстепенни части на изречението. Определение	ОС	
101	Годишен преговор	ОС	
102	Годишен преговор	ОС	

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА В ПЕТИ КЛАС:

Проверката и оценката на знанията и уменията в обучението по Български език и литература е насочено към измерване постигането на заложените в учебната програма очаквани резултати и се осъществява с:

-текущи оценки;
-отчитане на постигнати резултати и установяване на пропуски;
-мотивиране на ученика;
-създаване на положителна среда за учене;

Изготвил:.....

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ"
гр. Долни чифлик, област Варна, тел. 051422765/факс 051422765, e-mail: sou_vlevski@abv.bg

Утвърждавам: .....
Директор: .....
/Дияна Янева/

ИНДИВИДУАЛНА УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

на АТАНАС МИХАИЛОВ АНГЕЛОВ

ученик от 5а клас

за учебната 2024 – 2025 година

Учител: Ина Димитрова

Приложение № 9 към т. 9

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК ЗА V КЛАС (ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Обучението по английски език в прогимназиалния етап на основната образователна степен е насочено към овладяване на основни знания, умения и отношения, свързани с общуването и с изграждането на комуникативни компетентности на ученика.

Тази програма за общообразователна подготовка по английски език е предназначена за ученици от V клас, покрили ниво A1 по Общата европейска езикова рамка при завършване на началния етап на основното образование и започващи обучение за постигане на ниво A2 в края на VII клас. Учебната програма конкретизира резултатите, които учениците трябва да постигнат в края на V клас по всяко едно от четирите умения чрез основните тематични области и конкретните теми към тях.

Тематичните области, лексиката и граматическият материал са ориентирани към интересите и възрастовите особености на учениците. Програмата следва спираловидния принцип на повторяемост и постепенно разширяване на знанията, уменията и компетентностите, отнасящ се както за всеки клас, така и за целия етап на обучение.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

Таблица с декомпозирани стандарти

СЛУШАНЕ	ЧЕТЕНЕ	ГОВОРЕНЕ	ПИСАНЕ
Ученикът може: • да разбира най-съществено в кратки указания, обяви, съобщения, представени с ясна дикция, нормално	**Ученикът може:** • да извлича основна информация, да разбира конкретната тема и комуникативната насоченост в кратък текст,	**Ученикът може:** **При диалогична реч** • да общува в обичайни ситуации, които изискват пряк обмен на несложна информация по познати теми; • да установява контакт, да търси и дава	**Ученикът може:** • да попълва формуляри с лични данни; • да формулира кратки съобщения; • да пише

темпо на речта, с произношение и интонация, отговарящи на нормите на английския език; • да проследява кратък разговор, като разбира комуникативната насоченост и идентифицира лицата и темата; • да разбира често употребявани думи и изрази, общата информация и полезни подробности в кратки текстове по познати теми, представени с ясна дикция, нормално темпо на речта, с произношение и интонация, отговарящи на нормите на английския език; • да разбира указания за изпълнение на учебни дейности.	както и да разбира полезни подробности от ограничени по обем писмени текстове по познати теми, свързани с всекидневието и непосредственото обкръжение и написани на стандартен език; • да се ориентира и открива полезна информация в обяви, реклами и учебни разписания; • да разбира кратки писма, покани и електронни съобщения; • да се ориентира в кратки, несложни текстове с помощта на опори; • да разбира указания за изпълнение на учебни дейности.	информация при изпълнение на лесни, обичайни задачи и дейности по познати всекидневни теми; • да участва с несложни реплики в кратък разговор по изучаваните теми; • да говори бавно, макар и с паузи, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането, при необходимост подпомаган от събеседника си; • да използва подходящи лексикални и граматични конструкции и изучени фрази на речевия етикет; • да прилага компенсаторни стратегии. **При монологична реч** • да описва по елементарен начин семейството си и хора от близкото си обкръжение; • да изразява накратко съгласие или несъгласие по познати теми; • да разказва накратко за своето ежедневие и бъдещи намерения; • да говори, макар и бавно, с паузи, с произношение и интонация, ненарушаващи разбирането; • да прилага компенсаторни комуникативни стратегии.	писмо/електронно писмо, покана, да изразява благодарност, извинение, използвайки несложни изразни средства и връзки; • да съставя текст по изучавани теми, като ползва зададени опори.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Тематични области	Очаквани резултати (компетентности по четирите основни умения: слушане, четене, говорене и писане)	Нови знания
I. Аз и другите • Лична информация • Моите приятели • Моето семейство • Роднински връзки **II. Светът около мен** • Моето родно място, моят дом • Моето училище, моят клас **III. Моето всекидневие** • Моят дневен режим. Облекло • Здраве. Човешкото тяло. При лекаря/зъболекаря • В магазина (плодове, зеленчуци, хранителни продукти) **IV. Аз и природата** • Сезони и географски обекти • Растенията и животните в двора	**СЛУШАНЕ** Ученикът може: • да разбира общото съдържание на кратки текстове и диалози, свързани с личната информация, приятелите и семейството, родното място, дома, училището, класа, всекидневието, здравето, сезоните и географските обекти, растенията и животните, празниците, обичаите и традициите в България, във Великобритания и в САЩ – до 80 думи; • да разбира диалози с типични изрази и фрази, необходими при посещение при лекар, зъболекар и в магазин – до 80 думи; • да разбира кратки описания по темите – до 80 думи; • да разбира конкретни, необходими подробности от текстовете по темите. **ЧЕТЕНЕ** Ученикът може: • да разбира общото съдържание на текстове, свързани с личната информация, приятелите и семейството, родното място, дома, училището, класа, всекидневието, здравето, сезоните и географските обекти, растенията и животните, празниците, обичаите и традициите в България, във Великобритания и в САЩ – до 120 думи;	**ФОНЕТИКА** Въвеждане на фонетичната транскрипция (знаци на гласни и съгласни, различни от графичните, дифтонги), с фокус върху разпознаването и изчитането на символите за постигане на правилно произношение и автономност при работа със справочници и речници. **ГРАМАТИКА** ***Тъй като в началния етап граматичните категории се представят индуктивно и се усвояват имплицитно, а морфологията се изучава чрез синтактични конструкции, всички граматически знания в V клас се преподават като нови. В V клас се прави систематизиране и разширяване на изучената граматика и се въвеждат названията на граматичните категории.*** **1. Местоимения** Неопределителни, производни на *some, any, no* Притежателни местоимения и прилагателни *my/mine* **2. Съществително име** Вид и число, притежание *of* Членуване (неопределителен и определителен член) Количествено определяне (*much, many, a lot of, lots of*) **3. Прилагателно име** Качествени прилагателни Сравнителна и превъзходна степен на прилагателните

V. България и светът • Моята родина и страните на изучавания език (обща информация) • Празници и традиции ***В определени уроци да има елементи и/или рубрика за англоезичната култура, както и интегрирани въпроси и теми от областта на гражданското образование и устойчивото развитие. Да има активно приложение на ИКТ в урочната дейност.***	• да разбира основни понятия, свързани с темата; • да разбира конкретни подробности от съдържанието на текст по темата – до 120 думи. **ГОВОРЕНЕ** Ученикът може: **При диалогична реч** • да води кратък разговор, като изисква и дава кратка лична информация, информация за приятелите и семейството, за родното място, дома, училището, класа, за всекидневието, здравето, за сезоните и географските обекти, за растенията и животните, за празниците, обичаите и традициите в България, във Великобритания и в САЩ. **При монологична реч** • да разказва накратко за себе си и всекидневието си, да описва с прости думи семейството и приятелите си, да разказва накратко за своя роден град, своето училище и клас, да прави описание на своята стая и на дома си, да разказва за своя дневен режим и този на близките хора, да говори за хранителни продукти, плодове, зеленчуци и да изразява предпочитания и отношение, да разказва накратко за известни географски обекти, да говори за растенията и животните в двора, да разказва накратко за празниците и традициите на България, на Великобритания и на САЩ, както и да ги	**4. Числителни имена** Бройни и редни. Числата до 1000 и милион **5. Глагол** Модални глаголи: • *can, could* (способност, възможност) • *have to (had to)* • *shall (предложение)* Герундий (*like* и *dislike + verb-ing*) Спомагателни глаголи – *be, do* Глаголни фрази с *HAVE (have lunch*) Глаголни времена (Минало просто време– неправилни глаголи, Сегашно продължително време за изразяване на бъдещо действие) **6. Наречие** Наречия за начин Наречия за време **7. Предлози** Принадлежност, време, място, посока, инструмент, конструкции за време без предлози (*this week, next July*) **8. Изречение** Просто изречение: - словоред - положително и отрицателно - въпросително - специални и общи въпроси и кратки отговори на *Yes* и *No* въпроси **ЛЕКСИКА** ***Включва основни лексикални единици, необходими за несложна комуникация по предвидените от програмата тематични области.***

	описва накратко. **ПИСАНЕ** Ученикът може: • да попълва формуляр с основни лични данни; • да пише кратък текст/електронно писмо, в което разказва за себе си и всекидневието си, да описва семейството и приятелите си, своя роден град, своето училище и клас, да описва дома си или любима стая, да описва накратко себе си и здравословното си състояние, географски обект/обекти в България, във Великобритания и в САЩ, техните празници и традиции, като при необходимост ползва опори, включително и учебен речник – до 50 думи; • да пише поздравителна картичка, покана за празник, като при нужда ползва опори – до 50 думи.	• Лична информация • Предпочитания • Роднински връзки • Описание на външен вид и някои черти от характера • Обществени сгради • Учебни предмети • Помещения в дома, мебели • Дейности от дневния режим • Части на човешкото тяло • Здравословно състояние • Основни хранителни продукти (плодове, зеленчуци, месо и др.) • Облекло • Метеорологично време • Географски обекти • Градински растения и домашни животни • Празници и традиции **Включват се елементи от речевия етикет:** поздрав, обръщение, представяне, запознаване, сбогуване, извинение, съгласие/несъгласие, благодарност, молба, покана, поздравление, пожелания за празници.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Седмичен брой часове – 1,5 часа
Годишен брой часове - 51 часа

За нови знания	**50%**
За упражнения, преговор, обобщение и практически дейности	**45%**
За контролни работи	**5%**

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Най-общо методите на обучение са словесни, нагледни: устно представяне на индивидуални задачи, практически: индивидуален работен лист, помагала, съобразени с индивидуалните особености и ниво на знания на ученика по английски език. Основните методи за проверка и оценка на знанията са задаване устно на въпроси и писмени работи, съобразени с индивидуалното ниво на знания на ученика. Ученикът се обучава по учебните програми за съответния клас и получава оценка с количествен показател (от 2 до 6).

Текущи оценки за учебен срок:	
Устни изпитвания и участие в клас	**минимум 3 оценки**
Писмени задачи в клас и домашни работи	**минимум 2 оценки**
Контролни работи	**минимум 1 оценка**
Работа по проекти	**1 оценка**

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Програмата по английски език за V клас дава възможност на учителя да прилага различни подходи, методи и стратегии на обучение, съобразени с входното равнище на учениците и тяхната мотивация за учене и стимулиращи индивидуалното им развитие.

Обучението по английски език в V клас дава възможност ученикът:
- да развие езикови, социокултурни и ключови компетентности;
- да прилага на практика изучавания език: да чете, да разбира устна реч, да общува на елементарно ниво, да се изразява в писмена и устна форма;
- да изгради положително отношение към изучаването на английски език и култура.

ПОДХОДИ И МЕТОДИ ПРИ ОБУЧЕНИЕТО ПО АНГЛИЙСКИ ЕЗИК

Обучението по английски език в V клас затвърждава и задълбочава знанията, надгражда уменията и отношенията, усвоени в началния етап на основната степен, чрез:
- прилагане на личностно-ориентирано обучение, което позволява индивидуализиран и диференциран подход;
- прилагане на комуникативен подход с акцент върху практическата насоченост на обучението;
- формиране на базова култура на личността: нравствена, правна, естетическа, физическа, култура на труда, на общуването;
- развиване на творчески умения и независимо мислене на учениците;
- принципа на преподаване от лесно към трудно, от изучено към ново, като работата се основава на личния опит и изучаваното по другите учебни предмети и новият материал се съпоставя с изучения;

- ***интегрирано изграждане на четирите езикови умения с акцент върху развиването на говорните компетентности;***
- общуване в клас на английски език (роднят език се използва при необходимост);
- изграждане на нагласа за междукултурно общуване, развиване на толерантност и интерес към други култури и модели на поведение, както и на чувство за национална идентичност при изучаване на социокултурната информация за Великобритания и САЩ.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
УМЕНИЯ ЗА ОБЩУВАНЕ НА ЧУЖДИ ЕЗИЦИ	интегрирано изграждане на четирите езикови умения: слушане, говорене, четене и писане, чрез разбиране и съставяне на устни и писмени послания, разбиране и изразяване на мисли, факти, мнения, чувства и отношения както в устна, така и в писмена форма в предвидими и познати ситуации, използване на помощни материали и техника.
КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК	обогатяване на лексиката и осмисляне на отделни граматически категории, развиване на усет за правилен избор на езикови форми, подходящи за конкретен контекст, връзка с учебен предмет **български език и литература.**
МАТЕМАТИЧЕСКА КОМПЕТЕНТНОСТ И ОСНОВНИ КОМПЕТЕНТНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ПРИРОДНИТЕ НАУКИ И НА ТЕХНОЛОГИИТЕ	дейности за запознаване с основни математически действия и с основни принципи и методи на природните науки и технологиите, както и отражението им върху природната среда, връзка с изучавания материал по учебните предмети **математика, човекът и природата, география и икономика.**
ДИГИТАЛНА КОМПЕТЕНТНОСТ	използване на системи за електронно обучение в часовете по английски език за развиване на езикови умения чрез ИКТ, връзка с учебен предмет **информационни технологии.**
УМЕНИЯ ЗА УЧЕНЕ	натрупване на знания и опит за осъзнаване на потребност от мотивирано учене и необходимост от постоянно самоусъвършенстване чрез: • ролеви игри и симулации; • самостоятелни задачи, отговарящи на индивидуалните интереси на учениците; • работа по проекти; • дидактически игри; • извънкласни дейности (изложби, изнесени сред природата уроци, свързани със заобикалящата среда, участие в училищни и извънучилищни проекти, представления, тържества, срещи с носители на езика и др.); • използване на съвременни и класически средства за обучение: аудио и мултимедийни материали, печатни материали (разкази, комикси, откъси от книги, проспекти, брошури и др.), електронно обучение (образователен софтуер, онлайн ресурси); **връзка с всички учебни предмети.**
СОЦИАЛНИ И ГРАЖДАНСКИ КОМПЕТЕНТНОСТИ	участие в екипни проекти и индивидуални дейности, възпитаване в норми на поведение и изграждане на ценностна система и гражданско самосъзнание; осмисляне на националната културна идентичност чрез опознаване на културите на другите народи, връзка с учебен предмет **история и цивилизации.**
ИНИЦИАТИВНОСТ И ПРЕДПРИЕМЧИВОСТ	работа в екип и изпълнение на индивидуални задачи, приучаване към спазване на срокове, развиване на новаторско мислене и възприемане на нови идеи, връзка с учебен предмет **технологии и предприемачество.**

КУЛТУРНА КОМПЕТЕНТНОСТ И УМЕНИЯ ЗА ИЗРАЗЯВАНЕ ЧРЕЗ ТВОРЧЕСТВО	дейности за опознаване на националната култура в контекста на световното и европейското културно наследство, проекти, творчески инициативи, участие в постановки, празници и др., посветени на България и на страните на изучавания език, развиване на креативност, връзка с учебните предмети **български език и литература, история и цивилизации, музика и изобразително изкуство.**
УМЕНИЯ ЗА ПОДКРЕПА НА УСТОЙЧИВОТО РАЗВИТИЕ И ЗА ЗДРАВОСЛОВЕН НАЧИН НА ЖИВОТ И СПОРТ	дейности, формиращи навици за природосъобразен и здравословен начин на живот, положително отношение към световното и националното културно наследство, връзка с учебните предмети **физическо възпитание и спорт, човекът и природата и история и цивилизации.**

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ", ГРАД ДОЛНИ ЧИФЛИК
гр. Долни чифлик, област Варна, ул. "Трети март" 15, тел.: 051422765, e-mail: info-400126@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИЯНА ЯНЕВА
ДИРЕКТОР НА СУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

ИНДИВИДУАЛНА УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО

МАТЕМАТИКА – ЗУЧ

на

Атанас Михаилов Ангелов

от V^{а} клас

Учебна година: 2024/2025
Форма на обучение: индивидуална форма на обучение

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО МАТЕМАТИКА:

Обучението по математика в прогимназиален етап е насочено към овладяване на базисни знания, умения и отношения, свързани с постигане на очакваните резултати от обучението по учебен предмет математика и с изграждане на ключови компетентности на ученика. Основната цел е учениците да открият необходимостта от знанието и неговото приложение при решаването на конкретни житейски ситуации.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО МАТЕМАТИКА ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ В ПЕТИ КЛАС:

1. Усвояване на обикновените и десетичните дроби, техните свойства и съответните алгоритми за действията събиране, изваждане, умножение и деление.
2. Задълбочаване и разширяване знанията на учениците за измерване на отсечки, за някои видове четириъгълници, за лице на правоъгълник и на квадрат, усвояване на понятията разстояние от точка до права и правоъгълен паралелепипед, намиране на лице на триъгълник, успоредник и трапец, лице на повърхнина и обем на правоъгълен паралелепипед.
3. Усвояване на основни приложения на изучаваните математически знания и придобиване на умения за решаване на практически задачи.
4. Формиране на положително отношение към математиката, създаване на интерес и мотивация на учениците за придобиване на математически знания и умения.
5. Създаване и развиване на волеви качества като самостоятелност, упоритост, способност за вземане на решения, критичност и самокритичност.
6. Развиване наблюдателност, въображение, концентрация на мисленето, памет.
7. Овладяване на обективни критерии за оценка на Духовните и материалните ценности на обществото.
8. Изграждане на навици за опазване на околната среда и на собственото здраве.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО МАТЕМАТИКА В ПЕТИ КЛАС:

Области на компетентн	**Знания, умения и отношения** ***В резултат на обучението си ученикът:***

Числа. Алгебра	• Сравнява дробни числа; прилага действията събиране, изваждане, умножение и деление; закръглява десетични дроби с определена точност. • Пресмята числови изрази, съдържащи до четири действия в множеството на положителните рационални числа и нулата.
Фигури и тела	• Познава основните равнинни геометрични фигури: триъгълник, четириъгълник, знае техните елементи, видове, някои техни свойства и признаци и умее да ги прилага. • Познава куб и правоъгълен паралелепипед, знае елементите и развивките иммодели на куб и правоъгълен паралелепипед.
Функции. Измерване	• Прилага формулите за периметър и лице на основните равнинни фигури: триъгълник и четириъгълник за намиране на основни техни елементи в различни геометрични ситуации. • Прилага формулите за лице на повърхнина и обем на куб и правоъгълен паралелепипед за намиране на основни техни елементи в различни геометрични ситуации и в практически задачи. • Знае връзките между кратни и производни на мерните единици и преминава от една мерна единица в друга.
Логически знания	• Преценява вярност и рационалност в конкретна ситуация и обосновава изводи. • Смята рационално с дробни числа. • Разбира на конкретно ниво смисъла на логическите съюзи „и", „или", „ако..., то...", отрицанието „не" и на релациите „следва" и „еквивалентност".
Елементи от вероятности и статистик	• Разчита и интерпретира информация, представена с текст, с графика, с таблица или с диаграма. • Сравнява информация при свързани множества от данни. • Използва информацията от графично и таблично представяне на данни, за да отговори на въпроси, които са косвено свързани с таблицата или графиката.
Моделиране	• Представя и намира определено количество по различни начини (част от число, процент). • Прилага знанията за проста лихва в задачи от областта на икономиката и финансите. • Моделира с числов израз.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ:

№	Тема на урочната единица	Вид урочна единица	Забележка
1	Естествени числа	Преговор	
2	Действия с естествени числа	Преговор	
3	Кратно и делител с естествено число.	Нови знания	
4	Признаци за делимост на 2, на 5 и на 10.	Нови знания	
5	Признаци за делимост на 2, на 5 и на 10.	Упражнение	

6	Признаци за делимост на 4, 25; 3 и 9.	Нови знания	
7	Признаци за делимост на 4, 25; 3 и 9.	Упражнение	
8	Общи делители. Общо кратно. НОД и НОК	Нови знания	
9	Общи делители. Общо кратно. НОД и НОК	Упражнение	
10	Основно свойство на дробите.	Нови знания	
11	Сравняване на обикновени дроби	Нови знания	
12	Събиране на обикновени дроби. Намиране на неизвестно число	Упражнение	
13	Събиране на обикновени дроби. Намиране на неизвестно число	Нови знания	
14	Изваждане на обикновени дроби. Намиране на неизвестно число	Нови знания	
15	Изваждане на обикновени дроби. Намиране на неизвестно число	Упражнение	
16	Изваждане на обикновени дроби. Намиране на неизвестно число	Упражнение	
17	Умножение на обикновени дроби. Намиране на неизвестно число	Нови знания	
18	Умножение на обикновени дроби. Намиране на неизвестно число	Упражнение	
20	Деление на обикновени дроби. Намиране на неизвестно число	Нови знания	
21	Деление на обикновени дроби. Намиране на неизвестно число	Упражнение	
22	Десетични дроби.	Нови знания	
23	Събиране и изваждане на десетични дроби.	Нови знания	
24	Събиране и изваждане на десетични дроби.	Упражнение	
25	Контролна работа.	Упражнение	
26	Умножение и деление на десетични дроби.	Нови знания	
27	Умножение и деление на десетични дроби.	Упражнение	
28	Умножение и деление на десетични дроби.	Упражнение	

29	Намиране на неизвестно събираемо, умалител и умаляемо.	Нови знания	
30	Намиране на неизвестно събираемо, умалител и умаляемо.	Упражнение	
31	Намиране на неизвестно събираемо, умалител и умаляемо.	Упражнение	
32	Процент. Основни задачи.	Нови знания	
33	Процент. Основни задачи.	Упражнение	
34	Проста лихва.	Нови знания	
35	Четене и интерпретиране на данни. Работа с таблици.	Нови знания	
36	Представяне на таблици. Работа с диаграми.	Нови знания	
37	Работа с таблици и диаграми.	Нови знания	
38	Работа с таблици и диаграми.	Упражнение	
39	Лице на равнинна фигура.	Нови знания	
40	Лице на правоъгълен триъгълник.	Нови знания	
41	Лице на правоъгълен триъгълник.	Упражнение	
42	Лице на триъгълник.	Нови знания	
43	Лице на триъгълник.	Упражнение	
44	Лице на успоредник.	Нови знания	
45	Лице на успоредник.	Упражнение	
46	Лице на успоредник.	Упражнение	
47	Лице на трапец.	Нови знания	
48	Лице на трапец.	Упражнение	
49	Лица на геометрични фигури, съставени от изучените фигури.	Нови знания	
50	Контролна работа	Упражнение	
51	Куб. Лице на повърхнина на куб.	Нови знания	
52	Куб. Лице на повърхнина на куб.	Упражнение	
53	Куб. Лице на повърхнина на куб.	Упражнение	
54	Обем на куб.	Нови знания	

55	Обем на куб.	Упражнение	
56	Обем на куб.	Упражнение	
57	Правоъгълен паралелепипед. Лице на околна повърхнина и на повърхнина на правоъгълен паралелепипед.	Упражнение	
58	Правоъгълен паралелепипед. Лице на околна повърхнина и на повърхнина на правоъгълен паралелепипед.	Упражнение	
59	Правоъгълен паралелепипед. Лице на околна повърхнина и на повърхнина на правоъгълен паралелепипед.	Упражнение	
60	Обем на правоъгълен паралелепипед.	Упражнение	
61	Обем на правоъгълен паралелепипед.	Упражнение	
62	Обем на правоъгълен паралелепипед.	Упражнение	
63	Обем на правоъгълен паралелепипед.	Упражнение	
64	Геометрични фигури и тела.	Упражнение	
65	Геометрични фигури и тела.	Упражнение	
66	Общи задачи от „Обикновени дроби“	Упражнение	
67	Общи задачи от „Обикновени дроби“	Упражнение	
68	Общи задачи от „Обикновени дроби“	Упражнение	
69	Общи задачи от „Обикновени дроби“	Упражнение	
70	Общи задачи от „Обикновени дроби“	Упражнение	
71	Общи задачи от „Десетични дроби“	Упражнение	
72	Общи задачи от „Десетични дроби“	Упражнение	
73	Общи задачи от „Десетични дроби“	Упражнение	
74	Общи задачи от „Десетични дроби“	Упражнение	
75	Общи задачи от „Десетични дроби“	Упражнение	
76	Намиране на неизвестно число	Упражнение	
77	Намиране на неизвестно число	Упражнение	
78	Намиране на неизвестно число	Упражнение	
79	Намиране на неизвестно число	Упражнение	
80	Намиране на неизвестно число	Упражнение	
81	Лице на околна повърхнина и на повърхнина на правоъгълен паралелепипед и куб.	Упражнение	

82	Лице на околна повърхнина и на повърхнина на правоъгълен паралелепипед и куб.	Упражнение	
83	Лице на околна повърхнина и на повърхнина на правоъгълен паралелепипед и куб.	Упражнение	
84	Лице на околна повърхнина и на повърхнина на правоъгълен паралелепипед и куб.	Упражнение	
85	Лице на околна повърхнина и на повърхнина на правоъгълен паралелепипед и куб.	Упражнение	

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА ПО МАТЕМАТИКА В ПЕТИ КЛАС:

В началото на учебната година се диагностицират знанията и уменията на учениците от пети клас по математика. На основата на резултатите от диагностиката се планира работата в часовете за избираема подготовка за компенсиране на констатирани проблеми в математическото им развитие, така че тя да допълва и надграждат работата в часовете за задължителна подготовка.

Обратната информация за напредъка на учениците се проследява периодически чрез устно, писмено , практическо изпитване; проверка на домашни работи; контролна работа; чрез устни отговори на въпроси; чрез работа върху доклад за историята на даден математически проблем или конкретен математик и презентация.

Използването на писмена проверка има за цел не само проверка и оценка на постиженията на учениците, но съдейства за изграждане не писмена математическа култура и точност при представяне на математическа информация. Този начин на проверка гарантира оценяването на всички ученици по единни критерии и дава възможност за диагностициране и анализ на допуснатите грешки и пропуски в знанията на учениците. При устната проверка се акцентира върху уменията на ученика правилно да използва математическите термини, способностите му да обяснява получените резултати, да обосновава избрани начини за решаване на задачи и да излага лично мнение.

Развиване на компетентности, които са косвено свързани с математическата грамотност:

- ✓ **Дигитална компетентност** – представяне на презентации, решаване на задачи, използвайки компютър, чертане на фигури и др.
- ✓ **Езикова компетентност** – математическите понятия и тяхното използване като част от езиковата култура, проекти за даден математически проблем, доклад за историята на даден дял от математиката, доклад за конкретен математик, математически факт или понятие, описание на обекти или процеси.
- ✓ **Социални и граждански компетентности** – проучване на актуален граждански въпрос и на възможностите, които предоставя математиката за решаването му. Примери – безработица (пресмятане на проценти), замърсяване (колко тона боклук се изхвърлят, колко от тях се рециклират) и др.
- ✓ **Умение за учене** – усвояване на правила и на алгоритми, подпомагащи познавателния процес и даващи сигурност при изпълнение на процедури, демонстриране на логически умения при изразяване на аргументи и разсъждения.

Изготвил:.....

/Миглена Карчева/

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ", ГРАД ДОЛНИ ЧИФЛИК
гр. Долни чифлик, област Варна, ул. "Трети март" 15, тел.: 051422765, e-mail: info-400126@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИЯНА ЯНЕВА
ДИРЕКТОР НА СУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

ИНДИВИДУАЛНА УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО КОМПЮТЪРНО МОДЕЛИРАНЕ И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ - ЗУЧ

на

Атанас Михаилов Ангелов

от V^{а} клас

Учебна година: 2024/2025
Форма на обучение: индивидуална форма на обучение

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО КОМПЮТЪРНО МОДЕЛИРАНЕ И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ - ЗУЧ:

Обучението по компютърно моделиране и информационни технологии (КМИТ) в прогимназиален етап е насочено към овладяване на базисни знания, умения и отношения, свързани с учебния предмет, с изграждането на дигитални компетентности на ученика и с приложението им в различни предметни области. В този клас се придобиват систематизирани знания и умения за информационните технологии и компонентите на компютърната система, формират се нови знания и умения за търсене на информация по дадена тема в интернет и безопасно ползване на услугата електронна поща, създаване и форматиране на текст на ниво символи и абзац, създаване на компютърна презентация. Акцентите в обучението в V клас са върху формиране на знания и умения за създаване и обработка на графични изображения и задълбочаване на знанията и уменията за използване на блоков език за програмиране.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО КОМПЮТЪРНО МОДЕЛИРАНЕ ИИНОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ- ЗУЧ В ПЕТИ КЛАС

В пети клас се придобиват систематизирани знания и умения за информационните технологии и компонентите на компютърната система, формират се нови знания и умения за търсене на информация по дадена тема в интернет и безопасно ползване на услугата електронна поща, създаване и форматиране на текст на ниво символи и абзац, създаване на компютърна презентация. Акцентите в обучението в V клас са върху формиране на знания и умения за създаване и обработка на графични изображения и задълбочаване на знанията и уменията за използване на блоков език за програмиране.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО КОМПЮТЪРНО МОДЕЛИРАНЕ И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ - ЗУЧ

В края на обучението в V клас ученикът:

- разпознава основните компоненти на една компютърна система с общо предназначение и обяснява тяхното предназначение;
- спазва основни правила при работа с компютърна система, периферни устройства и носители на информация;
- демонстрира отношение на отговорен потребител при работа с компютъра, периферните устройства и носителите на информация;
- реагира на съобщенията, извеждани от компютърните приложения при работа с тях;
- разбира съобщенията, извеждани на екрана при стартиране и приключване работата с компютърна система;
- прилага съответстващата българска терминология при описание на дейности, свързани с компютърната система;
- описва и спазва правилата за безопасна работа с компютърна система;
- изброява различни средства за електронна комуникация;
- търси и извлича информация по зададена тема в интернет;
- зарежда интернет страници в специализирана програма чрез въвеждане на адрес;
- използва електронна поща, като изпраща съобщения и файлове;
- спазва етичните правила при комуникация чрез електронна поща;

• изброява и описва предназначението на основни услуги в интернет;
• прилага правилата за безопасна работа в интернет;
• изброява основното предназначение и възможностите на програмите за компютърна графика, текстообработка, електронни таблици и презентации;
• обяснява основните понятия и дейности, свързани с използваните програми;
• използва основните инструменти за създаване и промяна на изображения в конкретен графичен редактор;
• създава изображение с разнообразни инструменти по зададена тема;
• създава и използва собствени блокове в изучаван език за блоково програмиране;
• създава образователен проект със средствата на изучаван език за блоково програмиране;
• прилага блоково програмиране за реализиране на междупредметни връзки и спазва етичните норми и правила при участие в интернет дискусионни форуми и социални мрежи.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Глобална тема	Брой часове	Компетентности като очаквани резултати по теми	Нови понятия
КОМПЮТЪРНА СИСТЕМА И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ			
Въведение в информационните технологии и компютърните системи.	1 ч.	• посочва примери от ежедневието, в които се използват информационните технологии • разпознава и изброява основните компоненти на компютърната система и описва тяхното функционално предназначение • дава описание на понятията софтуер, хардуер, компютърна система • посочва връзката между хардуера и софтуера • класифицира устройства към съответната група според предназначението им – входни, изходни, входно-изходни • изброява и спазва правила за безопасна работа и коректна експлоатация на компютърната система • идентифицира ситуации, в които са нарушени правилата за безопасна работа и коректната експлоатация на компютърната система • изброява основните информационни дейности, като дава примери от ежедневието • свързва основни информационни дейности с елементи на компютърната система • стартира, използва и приключва работа с приложения (калкулатор, календар, часовник, игри и др.) • осъществява диалог с компютъра, като използва елементите на потребителския интерфейс	технологии; информационни технологии; информационни дейности; компютърна система; клавиатура, мишка; монитор; принтер; компютърна програма; интерфейс; меню; прозорец; заглавен ред; лента с менюта; лента за превъртане; плъзгачи; диалогов прозорец; прозорец за съобщения; лента с инструменти; работен плот; ред за съобщения; текстово поле; поле за отметка;

			поле за алтернативен избор (радиобутон)
Носители на информация и устройства за достъп до носители на информация	1 ч.	Носители на информация и устройства за достъп до носители на информация • изброява и разпознава най-често използваните носители на информация • разпознава устройствата, необходими за работа с различните видове носители на информация • изброява и спазва правилата за работа с носители на информация • идентифицира ситуации, в които има нарушаване на правилата за работа с носители на информация	логически и физически имена на устройства
Файлова структура на организация на данните	2 ч.	•разграничава понятията файл и папка • именува файлове по подходящ начин • познава най-често срещаните разширения на файлове • извършва основни действия с файлове и папки • разглежда съдържанието на папки от различни носители на информация • избира подходящ изглед на визуализация на файлове и папки • разпознава устройствата за достъп до носители на информация в програма за управление на файлове и папки • описва файлова структура на организация на данните • извършва основни действия с файлове и папки, като използва програма за управление на файловата система – създаване на папки, създаване на файлова структура, копиране и преместване на файлове и папки, преименува файлове и папки • задава коректни имена на папки	файлова структура
ИНТЕРНЕТ			
Използване на интернет в ежедневието. Правила за безопасна работа в интернет	1 ч.	• дава примери за ролята на интернет в ежедневието • описва и спазва правилата за безопасна работа в интернет • зарежда уеб сайт чрез въвеждане на адрес в адресното поле на браузър • придвижва се в уеб пространството, като използва хипервръзки интернет; програма за разглеждане на уеб сайт (браузър); уеб адрес;	интернет; програма за разглеждане на уеб сайт (браузър); уеб адрес; хипервръзка
Електронна поща	1 ч.	• дефинира предназначението на електронна поща • обяснява правилата за безопасно ползване на електронна поща	електронно писмо; адрес за електронна поща
Изпращане и получаване на електронно писмо.	2 ч.	• създава и изпраща електронно съобщение • прикрепя файл към електронно съобщение • отговаря на електронно съобщение с един или	получател; препращане; прикачен файл

Прикачени файлове поща		повече получатели ● препраща електронно съобщение до един получател или група ● спазва етични правила в електронната кореспонденция	
Търсене на информация по зададена тема	1 ч.	●подбира подходящи ключови думи за търсене на информация по зададена тема използва възможностите за разширено търсене на информация ● посочва примери на търсещи машини	
ЗВУК И ВИДЕО ИНФОРМАЦИЯ			
Работа със звукова и видео информация	2 ч.	●разпознава компонентите на компютърната система за възпроизвеждане и запис на звук ● включва коректни външни устройства за възпроизвеждане на звук ● използва компютърни програми за възпроизвеждане на звукова информация ● контролира възпроизвеждането на видео и аудио информация	звукова карта; видеокарта; тонколони; микрофон; слушалки
СЪЗДАВАНЕ И ОБРАБОТКА НА ГРАФИЧНО ИЗОБРАЖЕНИЕ			
Зареждане, обработване и запазване на графично изображение	1 ч.	● разпознава файлове с графични изображения и ги зарежда в графичен редактор ● описва основните функционални възможности на избрания графичен редактор ● различава векторно и растерно изображение ● променя размера на графично изображение ● запазва графично изображение, като задава подходящо име на файла ● сравнява големината на файловете при промяна на размера на изображението и при запазване в различни файлови формати	графично изображение; графичен редактор; пиксел
Цветови палитри. Избор на цвят и оцветяване на контурно графично изображение	1 ч.	●посочва основните цветове в RGB цветовата палитра ● различава основните цветове в RGB цветовата палитра и основните цветове в реалния свят. ● избира цветове от стандартната и разширената цветова палитра за основен и фонов цвят ● използва инструменти за оцветяване (запълване с цвят, вземане на цвят от част от изображението) ● създава собствени цветове	
Инструменти за изчертаване и рисуване със свободна ръка	2 ч.	● създава изображения с инструменти за чертане по дадена тема ● познава възможностите за избор на изображение или на част от него ● преценява необходимостта от прилагане на техники за копиране и преместване на части от изображение ● използва инструменти за рисуване със свободна ръка за създаване на изображение по дадена тема ● създава изображение с разнообразни инструменти по зададена тема	прозрачност на изображение

Вмъкване на текст в графично изображение	1 ч.	•вмъква кратък текст в графично изображение • избира подходящи шрифт, размер и цвят на текста • създава графично изображение с кратък текст по зададена тема • спазва правилата за правопис при вмъкване на текст в графично изображение	
Преобразуване на графично изображение и на части от него. Отпечатване на графично изображение	1 ч.	•посочва инструменти за трансформация на изображение и на части от него (промяна на размера на изображение, накланяне, завъртане, обръщане, изрязване) • създава изображения с разнообразни инструменти и трансформации по зададена тема • избира подходящи трансформации • задава подходящи параметри за трансформация • подготвя изображение за печат, като задава настройки на принтера за печат на графично изображение	
КОМПЮТЪРНО МОДЕЛИРАНЕ			
Създаване на графични изображения с изучаван език за блоково програмиране	1 ч.	• създава собствен компютърен герой • създава код за чертане на изучавани равнинни фигури	
Създаване и използване на собствени блокове или подпрограми	2 ч.	•планира движения на компютърен герой • открива еднотипни действия в компютърна програма • създава код за анимиране на компютърните герои с подпрограми • усъвършенства съществуващи проекти чрез използване на собствени блокове или подпрограми	подпрограми (блокове, функции или други)
Създаване на образователен проект със средствата на изучаван език за блоково програмиране	2 ч.	•предлага сценарий на образователен проект по тема от предоставен списък • декомпозира сценария на програмно изпълними дейности с изучаван блоков език за програмиране • създава необходимите компютърни герои • прилага алгоритми за реализация на следните дейности: размяна на стойности, броене на елементи; намиране на минимален/максимален от три елемента; подреждане на три елемента по големина. • представя цялостна програма за реализиране на образователен проект	
КОМПЮТЪРНА ТЕКСТООБРАБОТКА			
Основни понятия и правила при компютърна обработка на текстове. Зареждане, редактиране и	2 ч.	•разграничава структурните единици на текстов документ – дума, изречение, абзац спазва основни правила при въвеждане на компютърен текст – отделяне на думи; препинателни знаци; нов ред и нов абзац • въвежда текст на български език • зарежда документ, създаден с	символ; шрифт; горен и долен регистър на клавиатурата;

съхраняване на текстов документ		текстообработваща програма • съхранява текстов документ в указана папка, като въвежда подходящо име на файла • маркира основните структурни единици в текст • извършва преместване, копиране, изтриване и вмъкване на маркиран текст • изброява дейности, свързани с редактиране на текст	
Въвеждане и редактиране на текст на български и чужд език	1 ч.	•избира език, на който да въвежда текст от клавиатурата • въвежда и редактира текст на български и чужд език • съхранява текстов документ в различни файлови формати	
Форматиране на текст на ниво символи и на ниво абзац	1 ч.	•форматира текст на ниво символи • разчита указания за форматиране на символи • разграничава промени, направени в текста на ниво символи • разчита указания за форматиране на абзац • форматира текста на ниво абзац (подравняване, отстъпи, междуредие) по предварително зададени параметри за форматиране • разграничава промени, направени в текста на ниво абзац	размер на символ; цвят на символ; скрити символи (непечатащи се символи)
ОБРАБОТКА НА ТАБЛИЧНИ ДАННИ			
Електронни таблици – предназначение, основни елементи, експериментиране с данни	1 ч.	•посочва основните елементи на електронната таблица – клетка, ред, колона • задава адреси на основни елементи от електронна таблица • избира клетка, ред, колона и област от клетки в електронна таблица • обяснява предназначението на електронни таблици • експериментира с данните в готов модел на електронна таблица	данни; електронна таблица; клетка; ред; колона
Диаграми	1 ч.	•прави връзка между данни и тяхната графична интерпретация • разчита данни от диаграма	диаграма
Характеристики на оформлението на клетките и данните	1 ч.	•задава различни характеристики за оформлението на клетка и данните в нея: шрифт, размер, подравняване, ориентация, рамка, цвят на рамка и клетка • използва средствата за автоматично форматиране на клетките	рамка; ориентация на текст в клетка; разположение на съдържанието в клетка
КОМПЮТЪРНА ПРЕЗЕНТАЦИЯ			
Основни елементи в компютърната презентация. Разглеждане и демонстриране на готова презентация	2 ч.	•изброява основните елементи при компютърна презентация • описва видовете информация, които могат да се представят в презентация • разглежда и демонстрира готова презентация в различни режими на визуализация	мултимедия; слайд; презентация; режими на визуализация

		• редактира готова презентация, като изтрива или размества слайдове и запазва промените	
Създаване и съхраняване на кратка презентация, съдържаща текст и изображения	2 ч.	• създава кратка собствена презентация, съдържаща текст и изображения • избира подходящ за дадена тема дизайн • вмъква изображение от галерия и файл в презентация • съхранява и зарежда създадена презентация • познава правилата при създаване на презентация и посочва често допускани грешки	дизайн; галерия с изображения
Създаване на презентация по зададена съдържателна част. Форматиране на графични и текстови обекти	1 ч.	•създава презентация по зададена тема • вмъква в презентация графични обекти • форматира графични и текстови обекти в презентация	дизайн; галерия с изображения

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА ПО КОМПЮТЪРНО МОДЕЛИРАНЕ И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ - ЗУЧ В ПЕТИ КЛАС

Проверката и оценката на знанията и уменията в обучението по компютърно моделиране и информационни технологии е насочено към измерване постигането на заложените в учебната програма очаквани резултати. Очакваните резултати от обучението са свързани с усвояването на специфична за предмета терминология, практически умения за решаване на задачи със средствата на информационните технологии, умения за аргументиране при избора на технологично средство. Поради спецификата и разнообразния характер на очакваните резултати при оценяването на знанията и уменията на учениците могат да се използват: тестове, решаване на практически задачи, решението на които се реализира на компютър в час, изпълнение на практически задачи и малки проекти за домашна работа.

Представяне на кратко проучване по дадена тема от учебното съдържание.
Оценяване на умения за представяне на информация пред публика.

Изготвил:.....

/Ст. Иванова/

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ", ГРАД ДОЛНИ ЧИФЛИК
гр. Долни чифлик, област Варна, ул. "Трети март" 15, тел.: 051422765, e-mail: info-400126@edu.mon.bg

Утвърдил:
Директор / Дияна Янева/

ИНДИВИДУАЛНА УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ – ЗУЧ

на

ученик от V^{а} клас

Учебна година: 2024/2025
Форма на обучение: индивидуална форма на обучение

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Съдържанието на общообразователната подготовка по история и цивилизации в V клас обхваща епохите Праистория и Античност. В този клас учениците се запознават с появата и достиженията на първите човешки цивилизации с акцент върху развитието на Средиземноморския свят. Важно място в курса на обучение заема и историята на днешните български земи през разглежданите епохи като част от Средиземноморския свят. Така се формира отношение към античното културно наследство и неговата роля в историческото битие на Европа и разбиране за органичната връзка между минало и настояще. В процеса на обучение се поставя началото на формиране на умения за овладяване и прилагане на специфични техники на историческото познание.

II.ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА ОБЛАСТИ НА КОМПЕТЕНТНОСТ ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ, ОТНОШЕНИЯ

1. Фундаментите на съвременния свят

Описва възникването на цивилизации, държави и форми на държавно управление. Установява синхронност между събития и личности. Описва стопански и духовни промени по зададени показатели. Използва хронологични и пространствени ориентири при описание на исторически събития. Обяснява основни исторически понятия, с които работи и може да посочи примери за тях. Разграничава причини и последици.

2. Национално и световно историческо и културно наследство

Различава характерни паметници на националната и световната култура. Описва възникването на религии и техни основни елементи. Дава примери за взаимни влияния между различни култури.

3. Човекът в историята

Установява взаимовръзка между природните условия и обществения живот. Открива промени в начина на живот през различните исторически епохи. Разпознава исторически личности от епохата и прави описание по зададени опори.

4. Източници на историята

Различава видове исторически източници. Извлича информация от писмени документи, карти, изображения. Изработва кратък план, създава кратък писмен отговор на исторически въпрос по зададени опори. Търси информация чрез ИКТ по зададени показатели.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

№ по ред	Учебна седмица	Тема на урочната единица	Очаквани резултати от обучението	Методи при работа	Бележки/ коментари
1	2	3	4	5	6
ТЕМА 1. ВЪВЕДЕНИЕ В ИСТОРИЯТА					
1	2	1. Историята и нейните източници	**Разбира** смисъла на науката история, нейното възникване и значение. **Разпознава** основните видове исторически източници: материални и писмени, и дава примери за тях.	Беседа Проблемна ситуация Формиране на умения за четене на линия на времето и възстановка	
2	2	**2.** Времето в историята	**Преобразува** години във векове. Използва линия на времето.		

ТЕМА 2. ПРАИСТОРИЯ					
3	3	**3.** Началото на човешката история	**Познава** основни характеристики на старокаменната епоха.	Беседа Самостоятелна работа Работа с карта, линия на времето и възстановка Решаване на задачи в тетрадката Усвояване на техники на историята Изработване на учебен проект Изработване на кратък план	
4	4	**4.** Поява на земеделието и животновъдството. Откриването на металите	**Разбира** ролята на географските условия за поява на особености в земеделската дейност. **Определя** причини за възникване на земеделието. **Изброява** последици от усвояването му.		
5	4	**5.** Днешните български земи през Праисторическата епоха	**Посочва** археологически обекти: пещерите Козарника и „Бачо Киро", Карановската селищна могила. **Описва** промени в обществото с откриването на металите (Варненски некропол).		
6	5	**6.** Изкуство и вярвания на праисторическите хора	**Разпознава** паметници на праисторическото изкуство: Вилендорфската Венера, пещерни рисунки от Алтамира, Ласко и Магурата. Посочва вярвания на праисторическите хора: преклонение пред силата на природата, вяра в живот след смъртта.	Беседа Самостоятелна работа Работа с карта, линия на времето и възстановка Решаване на задачи в тетрадката Усвояване на техники на историята Изработване на учебен проект	
ТЕМА 3. ПЪРВИТЕ ЦИВИЛИЗАЦИИ					
7	6	**7.** Древен Египет	**Описва** възникването на първите цивилизации: Древен Египет. **Определя** географското положение на Египет. **Описва** по зададени показатели форми на държавно управление: царство.	Беседа Разказ Проблемна ситуация Самостоятелна работа Решаване на задачи в тетрадката Усвояване на техники на историята Представяне и тълкуване на писмен извор Търсене и обработка на историческа информация от интернет Работа с карта, възстановка, писмени и материални извори Съставяне на текст по зададени показатели Съставяне на исторически речник	
8	7	**8.** Държавите в Месопотамия	**Описва** възникването на първите цивилизации: Месопотамия. **Определя** географското положение на Месопотамия. **Описва** по зададени показатели форми на държавно управление: град държава. **Обяснява** ролята на законите за развитието на държавата (законите на Хамурапи).		
9	7	9. Владетел и държава. Първите империи	Описва по зададени показатели форми на държавно управление: империя.		
10	8	**10.** Обществата на Древен Египет и Месопотамия	**Разпознава** обществените групи в Древен Египет и Месопотамия. **Извлича** информация от исторически извори за обществата на Древен Египет и Месопотамия.	Усвояване на техники на историята Представяне и тълкуване на писмен извор	

11	9	**11.** Всекидневието на хората в Египет и Месопотамия	**Описва** бита на хората в Древен Египет и Месопотамия. **Извлича информация** от исторически извори за стопанството и всекидневието на хората.	Търсене и обработка на историческа информация от интернет Работа с карта, възстановка, писмени и материални извори Съставяне на текст по зададени показатели Съставяне на исторически речник	
12	9	**12.** Религиите на Древен Египет и Месопотамия	**Познава** главни божества в Древен Египет и Месопотамия (Озирис, Изида, Амон-Ра, Анубис, Мардук, Ищар). **Разграничава** вярвания (представи за живота след смъртта на древните цивилизации). **Разбира** ролята на религията и жреците.		
13	10	**13.** Писменост и образование на първите цивилизации	**Разграничава** писмеността на първите цивилизации (йероглифи, клинопис, буквено писмо).		
14	11	**14.** Културата на Древен Египет и Месопотамия	**Разпознава** паметници на архитектурата и изкуството от Древен Египет и Месопотамия: пирамидите, Сфинкса, Портата на Ищар.		
15	11	**15.** История и религия на древните евреи	**Описва** ранната история и религия на евреите (юдаизъм). **Разбира** ролята на религията и жреците.		
			ТЕМА 4. ДРЕВНА ЕЛАДА		
16	13	**16.** Древна Елада	**Посочва** предимствата на географското положение за развитието на Древна Елада. **Разбира** ролята на войната (Троянска война).	Беседа Разказ Проблемна ситуация Мозъчна атака Самостоятелна работа Решаване на задачи в тетрадката Усвояване на техники на историята Представяне на исторически личности чрез различни модели от печатни източници и интернет, вкл. компютърна презентация	
17	13	**17.** Гръцкият полис. Великата гръцка колонизация	**Познава** елементи на държавност в полиса. **Представя** причините и последиците на Великата гръцка колонизация за развитието на Елада и античния свят.		
18	14	**18.** Атина и Спарта	**Познава** елементи на държавност в полиса (Атина и Спарта).		
19	14	**19.** Древните елини и войната	**Разбира** ролята на войната в живота на елините (Гръко-персийски войни и Пелопонеска война).		
20	15	**20.** Империята на Александър Велики	**Свързва** политиката на Александър Велики със зараждането на елинистическата епоха. **Търси информация** по зададени показатели за видни държавници чрез ИКТ.		

21	16	**21.** Обществото на елинския полис	**Различава** обществените групи в полиса. **Описва** различията във възпитанието на децата в Атина и Спарта. **Извлича** информация от исторически източници за обществото на елинския полис.	Беседа Разказ Проблемна ситуация Мозъчна атака Самостоятелна работа Решаване на задачи в тетрадката Усвояване на техники на историята Представяне на исторически личности чрез различни модели от печатни източници и интернет, вкл. компютърна презентация	
22	17	**22.** Всекидневието на древните елини	**Извлича** информация от исторически източници за всекидневието на елините.		
23	17	**23.** Богове и герои на Древна Елада	**Познава** главни елински богове (Зевс, Хера, Атина, Дионис, Аполон, Артемида). **Разпознава** герои от древногръцката митология (Одисей, Ахил, Икар, Европа).		
24	18	**24.** Културата на древните елини	**Разбира** ролята на образованието за развитието на елинския свят. **Обяснява** ролята на театъра като място за общуване между хората. **Разбира** значението на олимпийските игри в живота на елините. **Познава** паметници на елинската култура като част от световното културно наследство		

ТЕМА 5. ДРЕВНА ТРАКИЯ					
25	20	**26.** Древна Тракия. Царството на одрисите	**Определя** местоположението на Древна Тракия. **Разпознава** Одриското царство като пример за държавно обединение.	Беседа Разказ Проблемна ситуация Мозъчна атака Самостоятелна работа Решаване на задачи в тетрадката Усвояване на техники на историята Представяне на исторически личности чрез различни модели от печатни източници и интернет	
26	21	**27.** Общество и всекидневен живот на траките	**Описва** елементи от живота на траките въз основа на различни исторически източници. **Търси информация** чрез ИКТ по зададени показатели.		
27	21	Мощта и богатствата на тракийските царе	**Описва** елементи от живота на траките въз основа на различни исторически източници. **Разпознава** значими тракийски съкровища: Рогозенско съкровище.		
28	22	28. Религиозни вярвания на траките	**Описва** религиозни вярвания на траките и местата, свързани с тях. Описва обектите на тракийското културно наследство, включени в Списъка на ЮНЕСКО: Свещарската гробница. **Описва** образа на Орфей, представен в митологията.	Беседа Разказ Проблемна ситуация Мозъчна атака Самостоятелна работа Решаване на задачи в тетрадката Усвояване на техники на историята Представяне на исторически личности чрез различни модели от печатни източници и интернет, вкл. компютърна презентация	

ТЕМА 6. ДРЕВЕН РИМ					
29	24	**30.** Началото на Рим. Царски период	**Описва** местоположението на Древен Рим. **Описва** образите на Ромул и Рем от митологията. **Различава** обществените групи в Древен Рим.	Беседа Разказ Проблемна ситуация Мозъчна атака Самостоятелна работа Решаване на задачи в тетрадката Усвояване на техники на историята	
30	24	**31.** Римската република	**Познава** елементи на държавност в Римската република. **Попълва** върху линия на времето основни етапи от развитието на Рим (царски период, република).		
31	25	**32.** Рим – господар на Средиземноморието	**Разбира** политиката на Рим за разширяване на територията на държавата чрез войни. **Търси информация** за видни държавници чрез ИКТ.	Представяне на исторически личности чрез различни модели от печатни източници и интернет, вкл. компютърна презентация	
32	26	**33.** Римската империя през I – II в.	**Познава** елементи на държавност в Римската империя. **Попълва** върху линия на времето основни етапи от развитието на Рим (царски период, република, империя). **Описва** дейността на исторически личности по зададени опори (Октавиан Август). **Тър- си информация** за видни държавници чрез ИКТ.	Беседа Разказ Проблемна ситуация Мозъчна атака Самостоятелна работа Решаване на задачи в тетрадката Усвояване на техники на историята Представяне на исторически лично сти чрез различни модели от печатни източници и интернет, вкл. компютърна презентация	
33	26	**34.** Общество и религия на Древен Рим	**Различава** обществените групи в Древен Рим. **Разбира** значението на робството за Рим. **Извлича информация** от различни източници за обществото на древните римляни. **Познава** римски богове (Юпитер, Юнона, Нептун, Марс, Веста, Венера).		
34	28	**36.** Културата на Древен Рим	**Дава примери** за приносите на римляните в сферата на строителството. **Търси информация** чрез ИКТ по зададени показатели за представители и постижения на римляните в различни области.		
35	28	37. Раждането на християнството	Описва възникването и разпространението на християнството.		
36	30	**39.** Късната Римска империя и краят на Античността	**Познава** елементи на държавност в Римската империя. **Попълва** върху линия на времето основните етапи от развитието на Рим. **Описва** дейността на исторически личности по зададени опори (Константин Велики).		

IV.СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА

Оценяването на постиженията на ученикът отразява равнището на достигане на очакваните резултати в учебната програма. То отчита динамиката в различните сфери на познавателната им дейност (усвояване и преработване на информация, прилагане на знания и умения, формиране на компетентности, оценъчни дейности и др.). Поради спецификата и разнообразния характер на очакваните резултати при оценяването могат да се използват различни методи и средства за проверка и оценка. Ученика трябва предварително да са информирани за критериите и системата за оценяване на постиженията им.

Съотношение при формиране на срочна и годишна оценка:
Текущи оценки (от устни, от писмени, от практически изпитвания) 50%
Оценки от контролни работи 25%
Оценки от други дейности (работа в час, изпълнение на домашни работи, на упражнения, работа по проекти и др.) 25%

V.ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Д Е Й Н О С Т И В КЛАСНАТА СТАЯ Усвояване на основни техники на историята. Работа с различни източници на информация – справочници, художествена литература, видеофилми, интернет. Изработване на кратък план. Създаване на текст по зададени показатели. Съставяне на исторически речник. Участие в ролеви игри. Представяне на информация чрез използване на компютърна програма Power Point. Ползване на различни средства за онагледяване.

Изготвил: Н.Стефанов

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ", ГРАД ДОЛНИ ЧИФЛИК
гр. Долни чифлик, област Варна, ул. "Трети март" 15, тел.: 051422765, e-mail: info-400126@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИЯНА ЯНЕВА
ДИРЕКТОР НА СУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

ИНДИВИДУАЛНА УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА - ЗУЧ

на

Атанас Михаилов Ангелов

от V^{а} клас

Учебна година: 2024/2025
Форма на обучение: индивидуална форма на обучение

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА - ЗУЧ В ПЕТИ КЛАС

Обучението по география и икономика в пети клас е насочено към овладяване на базисни знания, умения и придобиване на ключови компетентности, свързани с формиране на основите на географската култура у учениците за заобикалящото пространство на глобално и регионално ниво като част от тяхната обща култура. Основната цел е учениците да намерят смисъл от наученото и да открият приложението му в нови и непознати ежедневни ситуации. От тях не се изисква безцелно запаметяване на данни и факти, а опознаване на същността на географията като наука и на подходите и средствата за намиране и използване на географското знание за личностна, професионална и социална реализация.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА - ЗУЧ В ПЕТИ КЛАС

В пети клас се придобиват систематизирани знания за основни понятия, закономерности, процеси и явления, и умения за четене на географска карта, хидрограма, стълбчеста диаграма. Придобиват се и умения за сравняване, разпознаване, разграничаване, групиране, определяне на значението, характеризиране на географски и стопански обекти, процеси и явления, обобщаване, даване на отговори, основани на доказателства. Придобиват се знания и умения за изразяване на мнение по географски въпроси и ориентиране с помощта на карта.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА - ЗУЧ В ПЕТИ КЛАС

В края на обучението в V клас ученикът:

Характеризира Земята като планета. Дава примери за взаимодействието между обвивките на Земята и влиянието на формата и движенията на Земята върху природата и живота на човека.

Обяснява особеностите на релеф, полезни изкопаеми, климат, води, почви, растителност, животински свят и връзките между тях. Описва и разпознава природните зони на Земята. Определя значението на природата като среда за живот и условие за труд. Обяснява необходимостта от опазване на природната среда. Характеризира населението на света по основни демографски показатели. Описва основните форми на заселване в света. Назовава и описва основни проблеми на населението и селищата. Познава политическата карта на света и нейните промени, назовава някои международни организации. Знае същността на стопанството; назовава и групира основни стопански дейност

Определя какво изучава географията и описва важни открития за опознаването на света и развитието на географското познание. Характеризира географското положение и границите на Африка и на избрани страни в Африка. Характеризира особеностите на природата на Африка. Характеризира политическата карта, населението, стопанството в Африка и в избрани страни.

Използва различни начини за ориентиране в природата. Разпознава и използва елементи на географската карта и глобус. Разпознава видове географски карти и основни начини за картографиране. Използва географска информация от различни източници.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Глобална тема	Брой часове	Компетентности като очаквани резултати по теми	Нови понятия
ГЕОГРАФСКА ИНФОРМАЦИЯ			
Географията – древна и съвременна наука *урок за нови знания*	1ч.	**Знае** предмета и значението на географията. **Описва** откритията на Христофор Колумб, Вашку да Гама и Фернандо Магелан. **Нанася** на контурна карта маршрутите на мореплавателите. **Дава примери** за използване на географията в своя живот.	Велики географски открития
Ориентиране в природата *урок за нови знания*	1ч.	**Знае** какво е ориентиране и свързаното с него понятие хоризонт. **Познава** основни начини за ориентиране – по Слънцето, с компас, по картата, по местни признаци.	Ориентиране, хоризонт
Важна е първата крачка в нашето близко пространство *урок за дейности*	1ч.	**Ориентира се** с помощта на компас и по карта.	
Географска карта и географски глобус *урок за нови знания*	1ч.	**Знае** какво е географска карта и мащаб. **Работи** с елементите на географската карта – чете условни знаци, определя географски координати по глобус и карта, изчислява действителни разстояния с помощта на числения мащаб, разпознава способи за картографиране (на количествения фон, на качествения фон, на линиите на движение, точков способ).	географска карта, мащаб, географски глобус
Картите като географски пътеводител *урок за дейности*	1ч.	**Работи** с елементите на географската карта – чете условни знаци, определя географски координати по глобус и карта, изчислява действителни разстояния с помощта на числения мащаб, разпознава способи за картографиране (на количествения фон, на качествения фон, на линиите на движение, точков способ).	
Градусна мрежа *урок за нови*	1ч.	**Работи** с елементите на географската карта – чете условни знаци, определя географски координати по глобус и	Паралели, меридиани, екватор, гринуички меридиан, географска

знания		карта, изчислява действителни разстояния с помощта на числения мащаб, разпознава способи за картографиране (на количествения фон, на качествения фон, на линиите на движение, точков способ).	ширина, географска дължина
На пътешествие с карта и компас *урок за дейности*	1ч.	**Работи** с елементите на географската карта – чете условни знаци, определя географски координати по глобус и карта, изчислява действителни разстояния с помощта на числения мащаб, разпознава способи за картографиране (на количествения фон, на качествения фон, на линиите на движение, точков способ).	
ПЛАНЕТАТА ЗЕМЯ			
Планетата Земя – форма, размери и движения *урок за нови знания*	1ч.	**Определя** мястото на Земята в Слънчевата система, нейната големина и форма. **Обяснява** движенията на Земята около оста ѝ и около Слънцето и последиците от тях. **Дава примери** за влиянието на формата и движенията на Земята върху природата и върху живота на човек.	земна ос; равноденствие; слънцестоене
Строеж на Земята *урок за нови знания*	1ч.	**Описва** строежа на Земята – вътрешните обвивки (ядро, мантия, земна кора) и външните обвивки (литосфера, хидросфера, атмосфера, педосфера, биосфера). **Дава пример** за взаимодействието между обвивките на Земята. **Изработва** схема на вътрешния строеж и външните обвивки на Земята.	ядро; мантия; земна кора;литосфера, хидросфера, атмосфера, педосфера, биосфера
Сушата и водата на Земята – континенти и океани *урок за нови знания*	1ч.	**Знае** какво е континент, океан и брегова форма. **Описва** формирането на съвременните континенти. **Посочва** на картата континентите, океаните и брегови форми. **Сравнява** континентите и океаните по географско положение, по площ и по брегова линия.	Лавразия, Гондвана; провлак, проток; остров, залив, континент, океан
Земята отвън и отвътре	1ч.	**Дава пример** за взаимодействието между обвивките на Земята. **Изработва** схема на вътрешния строеж и външните обвивки на	

урок за дейности		Земята. **Сравнява** континентите и океаните по географско положение, по площ и по брегова линия.	
ГЕОГРАФИЯ НА ПРИРОДАТА			
Релеф и полезни изкопаеми *урок за нови знания*	1ч.	**Знае** какво е релеф. **Описва** особеностите на релефа – образуване, скали, форми. **Разпознава** форми на релефа (планина, хълм, плато, низина, равнина, долина, котловина). **Дава примери** за изкопаеми горива, рудни и нерудни полезни изкопаеми. **Определя** значението на релефа и на полезните изкопаеми.	вътрешни и външни земни сили; магмени, седиментни, метаморфни
Климат – фактори и елементи *урок за нови знания*	1ч.	**Знае** какво е време и климат. **Познава** факторите и елементите на климата. **Обяснява** изменението на климата по географска ширина и надморска височина. **Определя** значението на климата.	въздушни маси, океански течения; температура, атмосферно налягане, вятър, валежи; климатограма
Климатични пояси и области *урок за нови знания*	1ч.	**Знае** особеностите на основни климатични пояси – екваториален, тропичен, умерен, полярен, и на планинската климатична област. **Съставя** кратък географски текст с помощта на ключови думи или съпътстващи въпроси.	екваториален, тропичен, умерен, полярен климатичен пояс; климатична облас
Световен океан *урок за нови знания*	1ч.	**Знае** основни характеристики на водата в Световния океан (температура, соленост, движения). **Определя** значението на Световния океан и необходимостта от опазването му.	Световен океан; вълни; приливи и отливи
Водите на сушата *урок за нови знания*	1ч.	**Обяснява** особеностите на водите на сушата. **Чете** хидрограма по правило. **Определя** значението на водите на сушата и необходимостта от опазването им. **Знае** правилата за разумно поведение при наводнение.	речна мрежа, устие, водосборен басейн, езеро, ледник, подземни води; хидрограма; пълноводие и маловодие на реките
Почви, растителен и животински свят *урок за нови*	1ч.	**Определя** какво е почва. **Знае** основни характеристики на почвите – основни типове (латеритни, пустинни, черноземни,	латеритни, пустинни, черноземни, кафяви горски почви

знания		кафяви горски), разпространение и значение. **Описва** особеностите на растителния и животинския свят – основни видове, разпространение и значение. **Обяснява** изменението на почви, растителност и животински свят по географска ширина и по надморска височина. **Разбира** необходимостта от опазването на почвите, растителния и животинския свят.	
Природни зони на Земята *урок за нови знания*	1ч.	**Определя** какво е природна зона. **Описва** основните природни зони по правило. **Разпознава** природна зона по текст или изображение. **Проследява** по карта измененията на природните зони	зона на влажните екваториалните гори; зона на тропичните пустини; зона на горите в умерения пояс; зона на полярните пустини
Природните контрасти на планетата Земя *урок за дейности*	1ч.	**Разпознава** природна зона по текст или изображение. **Проследява** по карта измененията на природните зони. **Съставя** кратък географски текст с помощта на ключови думи или съпътстващи въпроси.	
ГЕОГРАФИЯ НА ОБЩЕСТВОТО И СТОПАНСТВОТО			
Население на Земята *урок за нови знания*	1ч.	**Знае** броя, гъстотата и разпределението на населението на Земята. **Изчислява** средна гъстота на населението. **Различава** основните човешки раси по външни белези. **Определя** разпространението на основните религии – християнство, ислям, будизъм. **Дава примери** за взаимно уважение и търпимост между хората.	гъстотата на населението
Селища *урок за нови знания*	1ч.	**Определя** какво е селище. **Обяснява** как са се образували селищата. **Описва** особеностите на видовете селища - град, село. **Познава** основни проблеми на селищата – замърсеност, пренаселеност, обезлюдяване, транспортни проблеми.	селище

Политическа карта на света *урок за нови знания*	1ч.	**Определя** какво е държава. **Групира** държавите по: географско положение, площ, брой на населението и форма на управление (република, монархия). **Назовава** някои международни организации	Политическа карта
Стопанство *урок за нови знания*	1ч.	**Определя** какво е стопанство. **Обяснява** влиянието на природните и обществените фактори върху развитието на стопанството. **Назовава** основни стопански дейности – добиващи, обработващи, обслужващи.	пазарно стопанство; пазар, стока, цена; земеделие
Стопанството в диаграми *урок за дейности*	1ч.	**Чете** стълбчеста и кръгова диаграма	
ГЕОГРАФИЯ НА КОНТИНЕНТИТЕ И СТРАНИТЕ ГЕОГРАФИЯ НА АФРИКА			
Географско положение, големина, брегове и опознаване на Африка *урок за нови знания*	1ч.	**Определя** географското положение, големината и границите на Африка. **Описва** бреговете на Африка по карта. **Разбира** ролята на Вашку да Гама и Дейвид Ливингстън за откриването и изследването на континента. **Нанася** върху контурна карта названията на географските обекти – Гибралтарски проток, Суецки канал, Средиземно море, Червено море, Гвинейски залив, о-в Мадагаскар.	Гибралтарски проток, Суецки канал, Средиземно море, Червено море, остров Мадагаскар, Гвинейски залив, п-в Сомалия
Релеф и полезни изкопаеми *урок за нови знания*	1ч.	**Характеризира** релефа на Африка. **Познава** типични за Африка полезни изкопаеми и териториалното им разпределение. **Нанася** върху контурна карта названията на географските обекти – Сахара, Заирска котловина, Етиопска планинска земя, Килиманджаро, Атласки планини, Драконови планини.	Заирска котловина, областта Судан, Сахара, Етиопска планинска земя, Калахари, Намиб, Килиманджаро, Драконови планини, Атласки планини
Климат *урок за нови знания*	1ч.	**Обяснява** факторите и елементите на климата в Африка. **Разбира** схемата на пасатите. **Отговаря** на географски въпрос, като комбинира различни източници на информация.	
Климатични пояси и области *урок за*	1ч.	**Характеризира** климатичните пояси и планинската климатична област в Африка по правило. **Нанася** върху контурна карта	субекваториален пояс; субтропичен пояс

нови знания		климатичните пояси на Африка. **Отговаря** на географски въпрос, като комбинира различни източници на информация.	
Води *урок за нови знания*	1ч.	**Характеризира** водите на Африка – главен вододел, отточни и безотточни области, използване и опазване. **Характеризира** река по правило. **Нанася** върху контурна карта названията на географските обекти – реки (Нил, Конго, Нигер, Замбези), езера (Виктория, Танганика, Чад) и водопада Виктория. **Отговаря** на географски въпрос, като комбинира различни източници на информация.	делта, естуар; реки: Нил, Конго, Нигер, Замбези; езера: Виктория, Танганика, Чад; водопад Виктория
Природни зони *урок за нови знания*	1ч.	**Характеризира** природните зони – зона на екваториалните гори, зона на тропичните пустини, зона на саваната, зона на твърдолистните вечнозелени гори и храсти, и планинската област в Африка.	джунгла, савана, пустиня;
Уникалността на африканската природа *урок за дейности*	1ч.	**Характеризира** природните зони – зона на екваториалните гори, зона на тропичните пустини, зона на саваната, зона на твърдолистните вечнозелени гори и храсти, и планинската област в Африка. **Съставя** маршрут за мислено пътешествие из природните зони на Африка.	
Население *урок за нови знания*	1ч.	**Характеризира** населението на Африка – брой, разпределение, расов състав, бит и култура. **Коментира** типични проблеми на населението – бедност и неграмотност. **Нанася** върху контурна карта държавите от съвременната политическа карта на Африка.	местно и преселено население; колония
Стопанство *урок за нови знания*	1ч.	**Характеризира** съвременното стопанство на Африка. **Обяснява** териториалното разпределение на основни стопански дейности.	
Страни в	1ч.	**Характеризира** страните в Африка	

Африка *урок за нови знания*		по правило.	

СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА ПО ГЕОГРАФИЯ И ИКОНОМИКА - ЗУЧ В ПЕТИ КЛАС

Проверката и оценката на знанията и уменията в обучението по география и икономика е насочено към измерване постигането на заложените в учебната програма очаквани резултати. Очакваните резултати от обучението са свързани с усвояването на специфична за предмета терминология, умения за изразяване на мнение по географски въпроси и умения за ориентиране с помощта на карта. Поради разнообразния характер на очакваните резултати при оценяването на знанията и уменията на учениците могат да се използват: тестове, писмени и практически изпитвания, контролни работи , оценки от други участия (работа в час, изпълнение на домашни работи, работа по проекти и др.).

Изготвил: Христина Сотирова

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ", ГРАД ДОЛНИ ЧИФЛИК
гр. Долни чифлик, област Варна, ул. "Трети март" 15, тел.: 051422765, e-mail: info-400126@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИЯНА ЯНЕВА
ДИРЕКТОР НА СУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

ИНДИВИДУАЛНА УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО ЧОВЕКЪТ И ПРИРОДАТА - ЗУЧ

на

Атанас Михаилов Ангелов

от V^{а} клас

Учебна година: 2024/2025
Форма на обучение: индивидуална форма на обучение

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО ЧОВЕКЪТ И ПРИРОДАТА- ЗУЧ:

Учебната програма по човекът и природата за V клас включва изисквания за усвояване на основни знания и формиране на умения, отнасящи се до обекти и явления, свързани със: Земята и Слънчевата система; основните градивни елементи на вещества и организми; топлинни явления; свойства на вещества и смеси; жизнени процеси при многоклетъчни организми, в това число и при човека. Програмата е обособена в следните части: I. Физични явления; II. Вещества и техните свойства; III. Структура и жизнени процеси на организмите; IV. Единство на природата. Първите три части съответстват на три природни направления – физика, химия и биология, а четвъртата част осигурява възможност за изграждане на цялостна картина в съзнанието на учениците за природата в нейното единство и многообразие. Интеграцията на учебното знание се реализира чрез идеята за взаимната обвързаност между обектите и процесите в природата.

За успешното изпълнение на програмата е необходимо да се прилагат и съчетават традиционни и съвременни форми, методи и подходи при организиране на учебния процес, с активно включване на елементи на изследователския и на проблемния подход. За разкриване на експерименталната същност на природните науки е необходимо да се използват всички възможности за демонстрационен, лабораторен и домашен експеримент.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ЧОВЕКЪТ И ПРИРОДАТА- ЗУЧ В ПЕТИ КЛАС

I. Цели на обучението и учебно съдържание Целите на обучението могат да се разделят на общи образователни цели и конкретни цели на обучението по учебния предмет. Общите образователни цели, които се постигат с интегрирания учебен предмет човекът и природата, са:

1. Развитие на учебната мотивация:

• стимулиране на любознателността и нарастващия интерес у децата към процесите в живата и неживата природа като мотив за учене;

• учениците да постигнат емоционална удовлетвореност от придобитите научни знания и от възможностите, които те разкриват за обясняване на явления от всекидневния живот;

2. Развитие на знанията:

• чрез използване на различни източници на информация учениците да се запознаят с основни факти, процеси и явления в природата;

• да описват тела, вещества, организми и процеси, като постепенно овладяват научната терминология;

• да дават примери за различни обекти в природата, за тяхното взаимодействие, изменение и развитие, за практическото приложение на научните постижения.

3. Развитие на уменията:

• чрез наблюдаване на обекти, процеси и явления учениците да извличат информация за тях;

• да сравняват тела, вещества и организми по определено тяхно свойство, отношение или вид процес;

• да придобият практически умения за работа с материали и прости уреди и да измерват някои величини;

4. Повишаване равнището на компетентностите:

• учениците да изграждат умение за класифициране на тела, вещества и явления по определен признак, да определят принадлежност на органи към дадена система (храносмилателна, дихателна, отделителна);

5. Формиране на ценностни ориентации:

• ориентация към по-високи лични постижения в усвояването на знания за природата, съчетана с доброжелателност към съучениците и готовност за помощ и за споделяне на придобитите знания и умения;

• ориентация към опазване на собственото здраве – учениците да разбират рисковете при работа с вещества, уреди и организми и да спазват правила за безопасност;

• ориентация към изграждане на екологична култура и стремеж към практическо опазване на околната среда.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ЧОВЕКЪТ И ПРИРОДАТА – ЗУЧ

В края на обучението в V клас ученикът:

Области на компетентности

Топлинни явления – знания, умения и отношения :

- Характеризира телата с обем, маса и температура и измерва тези физични величини.
- Разграничава газове, твърди тела и течности според подреждането и движението на градивните им частици.
- Описва явленията дифузия и топлинно разширение и илюстрира с примери тяхното значение в природата и техниката.
- Описва пренасянето на топлина чрез топлопроводност и конвекция и преходите между състоянията на веществата с примери от всекидневието, природата и техниката.

От атома до Космоса – знания, умения и отношения :

- Описва с опростени модели и схеми движението на планетите и спътниците под действие на гравитационни сили и явления, свързани с движенията на Земята и Луната (сезони, фази на Луната, затъмнения).
- Дава примери за космически апарати, космически изследвания и тяхното значение.
- Разделя по определени признаци планетите от Слънчевата система на две групи.
- Разпознава Полярната звезда и някои най-известни съзвездия.
- Посочва Слънчевата система като част от нашата Галактика – една от многото галактики във Вселената.

Електрични, магнитни и светлинни явления – знания, умения и отношения :

- Представя с лъчи (на качествено равнище) разпространението и отражението на светлината, получаването на сянка и пренасянето на енергия.

Класификация на веществата и номенклатура – знания, умения и отношения :

- Различава (на схема и/или модел) вещества от смеси.
- Описва разлики в свойствата на вещества и смеси.

Строеж и свойства на веществата – знания, умения и отношения :

- Описва и изразява характерни свойства на водата и на съставните части на въздуха.
- Описва разтворите като смеси от вещества.

Значение на веществата и опазване на околната среда – знания, умения и отношения :

- Свързва свойствата на веществата със значението им за човека.
- Дава примери за вещества – замърсители на околната среда.
- Описва въздействието на някои вещества върху околната среда и здравето на човека.

Структура и жизнени процеси на организмите – знания, умения и отношения :

- Назовава и посочва върху изображение клетки, органи и системи при многоклетъчни организми.
- Описва и означава върху изображение устройство на клетки, органи, системи от органи и жизнени процеси при многоклетъчни организми.
- Разпознава в текст или изображение жизнени процеси при растения и животни.

Човешкият организъм (превенция на здравето) – знания, умения и отношения :

- Назовава и посочва върху изображение клетки, органи, системи от органи и техни функции, увреждания и заболявания на човешкия организъм.
- Разпознава в текст или изображение органи, системи от органи и жизнени процеси в човешкия организъм.
- Сравнява по избрани признаци жизнени процеси при животните и човека.
- Описва правила за превенция и здравословен начин на живот

Организъм – среда – знания, умения и отношения :

- Свързва състоянието на околната среда със здравето и дейността на човека.
- Прогнозира резултати от въздействия на човека върху природата.

Наблюдения, експерименти, изследване – знания, умения и отношения :

- Извлича и представя информация от/чрез текст, прости модели, схеми, графики, таблици, както и чрез информационно-комуникационните технологии.
- Извършва наблюдения на обекти в природата и в учебната лаборатория.
- Подбира от експерименталните операции пресяване, разтваряне, изпаряване, филтруване и утаяване подходящите за разделяне на конкретни смеси.
- Спазва правила за безопасна работа с вещества, лабораторни съдове, прибори и уреди.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

№ по ред	Тема на урочната единица	Очаквани резултати от обучението	Методи за работа	Бележки/ коментари
Част I. Физични явления				
1	Тела и вещества	• Сравнява твърди тела, течности и газове по свойствата маса, форма и обем. • Посочва единици за маса и обем.	Разграничаване чрез примери на тела и вещества. Обясняване с примери на основните различия между твърди тела, течности и газове. Използване на единиците за маса и обем.	
2	Строеж на веществата	• Описва с модели строежа на веществата. • Разпознава газове, твърди тела и течности според подреждането на градивните им частици и разстоянията между тях.	Използване на модели, които нагледно показват, че веществата са съставени от градивни частици, между които има разстояние.	
3	Дифузия	• Сравнява качествено движението на градивните частици на газове, твърди тела и течности. • Дава примери за дифузия и свързва това явление с движението на градивните частици на веществата. • Дава примери за значението на дифузията (полезна и вредна).	Наблюдаване на явлението дифузия. Използване на модели за обясняване движението на градивните частици и дифузията. Изясняване на значението на дифузията чрез дискусия и примери от всекидневието.	
4	Температура и енергия	• Характеризира телата с физичната величина температура. • Описва нагряването на телата и топлообмена. • Разбира, че температурата и топлинната енергия са свързани с движението на градивните частици.	Разширяване на получените от 4. клас знания за скалата на Целзий, чрез въвеждане на отрицателни температури. Обясняване с опити, примери и модели топлообмена между тела с различна температура.	
5	Измерване на температура (*Лабораторна работа*)	• Измерва положителни и отрицателни температури по скалата на Целзий. • Представя експериментални данни в таблица. •Извлича информация от графика.	Запознаване с различни видове термометри. Усвояване на правила за измерване на температура по скалата на термометър и безопасна работа.	
6	Температурно разширение и свиване	• Илюстрира с примери температурното разширение и свиване на телата. • Дава примери както за разрушително	Показване с опити, снимки, модели и анимации на температурно разширение. Обясняване на температурното	

		действие на температурното разширение, така и за полезни приложения на това явление.	разширение като резултат от изменението на разстоянията между градивните частици.	
7	Топлопроводност	• Описва пренасянето на топлина чрез топлопроводност с примери от всекидневието, природата и техниката. • Изброява добри и лоши проводници на топлина.	Сравняване чрез наблюдение топлопроводността на различни материали. Показване с модели, че при топлопроводността се пренася енергия, а не вещество.	
8	Конвекция	• Описва движението на въздуха и водата при нагряване и пренасянето на топлина чрез конвекция. • Дава примери от всекидневието и от природата за конвекция в течности и газове.	Показване с опити и примери, че конвекцията е основен начин за пренасяне на топлина във въздуха и водата и че този процес има важно значение за климата.	
9	Топене и втвърдяване	• Описва качествено преходите между твърдо и течно състояние на веществата с примери от всекидневието и природата. • Характеризира веществата с температура на топене.	Сравняване на температурите на топене на различни вещества. Показване с примери, че при замръзване водата се разширява и може да предизвика разрушения.	
10	Изпарение и кондензация	• Описва качествено преходите между течно и газообразно състояние на веществата с примери от всекидневието и природата.	Демонстриране на условията, от които зависи изпарението на водата и другите течности. Показване с примери, че изпарението и кондензацията са противоположни процеси.	
11	Светлина	• Описва с лъчи праволинейно-то разпространение на светлината, пренасянето на енергия и образуването на сянка. • Описва качествено отражението на светлината.	Посочване на различни видове източници на светлина и доказване опитно, че светлината се разпространява праволинейно. Моделиране с лъчи разпространението и отражението на светлината.	
12	Защо се сменят сезоните	• Обяснява смяната на сезоните с наклона на земната ос и движението на Земята около Слънцето.	Използване на схеми, модели и анимации, демонстриращи наклона на земната ос, орбиталното движение на Земята и смяната на сезоните.	
13	Земята и Луната	• Обяснява фазите на Луната, лунните и слънчевите затъмнения с движението на Земята и Луната.	Илюстриране със схеми, модели и анимации промяната на фазите на Луната и причините за слънчевите и лунните затъмнения.	
14	Гравитация и Космос	• Описва качествено (с примери) основните характеристики на гравитационните сили.	Илюстриране с примери от какво зависят гравитационните сили.	

		• Свързва орбиталното движение на планетите и техните спътници с действието на гравитационните сили.	Показване с модели, че движението на небесните тела се определя от гравитацията.	
15	Слънчевата система	• Сравнява планетите от земната група и газовите гиганти по специфични характеристики.	Развиване на умения за групиране и сравняване на космически тела и техни характеристики с използване на информация от схеми, таблици и модели.	
16	Светът на звездите	• Разпознава съзвездията Голяма мечка и Малка мечка и Полярната звезда. • Описва Слънцето като звезда от галактиката Млечен път, а Вселената като съставена от много галактики.	Разпознаване върху схема или звездна карта на най-известни съзвездия. Създаване на начална представа за структурата на Вселената.	
17	Физични явления (*Упражнение*)	• Прилага наученото от част I. *Физични явления* при решаване на различни видове задачи.	Решаване на задачи от рубриката *Проверете какво сте научили от учебника* и от учебни помагала.	
Част II. Вещества и техните свойства				
18	Свойства на веществата	• Дава примери за физичните свойства на веществата. • Прави връзката между физичните свойства на металите и тяхното приложение.	Систематизиране на физични свойства, изучавани в 4. клас. Създаване на начална представа за свойството плътност. Извличане на информация от картини и схеми.	
19	Вещества и смеси	• Описва вещества по състав и по физични свойства. • Описва смесите като съставени от две или повече вещества.	Различаване на вещества по вида на градивните частици и по физичните им свойства. Различаване на вещества и смеси. Смесване на вещества, разглеждане и моделиране на смеси.	
20	Видове смеси	• Дава примери за смеси в газообразно, течно и твърдо състояние.	Представяне с примери основни видове природни и направени от човека смеси с важно значение (сплави, въздух, пяна, мъгла, дим).	
21	Еднородни и нееднородни смеси	• Различава еднородни и нееднородни смеси въз основа на описа-ние, наблюдение и изображение. • Илюстрира с примери практическото значение на сплавите и други смеси.	Разграничаване чрез примери, модели и наблюдения на еднородни от нееднородни смеси. Съставяне на модели на различни видове смеси.	
22	Разделяне на нееднородни смеси	• Разбира, че за разделяне на смеси се използва разликата във физичните свойства на съставящите ги вещества. • Наблюдава и описва методи за разделяне на	Подбиране и демонстриране чрез опити и нагледни материали методи за разделяне на смеси: с магнит, с делителна фуния, чрез разтваряне,	

		нееднородни смеси.	утаяване, пресяване и филтруване.	
23	Разделяне на смеси (*Лабораторна работа*)	• Придобива практически умения за разделяне на нееднородни смеси чрез утаяване и филтруване. • Спазва правила за безопасна експериментална работа •Представя резултати в протокол по образец.	Предоставяне на възможност за групова или самостоятелна експериментална работа за разделяне на нееднородна смес (вода, пясък, дървени стърготини). Самостоятелна работа вкъщи за разделяне на смеси.	
24	Други методи за разделяне на смеси	• Обяснява с примери как процесът изпарение се използва за разделяне на различни течни смеси.	Илюстриране с опити и нагледни материали как чрез изпарение се отделя твърдо вещество от воден разтвор или се разделят две течности с различни температури на кипене.	
25	Свойства и състав на въздуха	• Описва въздуха като смес от газове. • Описва количествено въздуха чрез съставните му части (кислород, азот, въглероден диоксид, водни пари) и някои техни свойства.	Обобщаване и допълване на основни свойства на въздуха, изучени в 3. и 4. клас. Описване с нагледни модели състава на въздуха.	
26	Свойства и употреба на кислорода	• Описва по-важни свойства на кислорода. • Свързва свойствата на кислорода с процесите горене и дишане. • Съставя текст по дадено изображение (от учебника) за практическото значение на кислорода.	Демонстриране (опитно, с анимация или с видеофилм) на свойството на кислорода да поддържа горенето. Свързване на широката употреба на кислорода със свойството му да поддържа горенето и да е необходим за дишането. Извличане и представяне на информация от текст, схеми и графики.	
27	Свойства и значение на въглеродния диоксид	• Описва по-важни свойства на въглеродния диоксид. • Описва значението на въглеродния диоксид за храненето на растенията и за климата на Земята (парников ефект).	Демонстриране (опитно, с анимация или с видеофилм), че въглеродният диоксид не поддържа горенето и се отделя при дишането. Коментиране на възможни неблагоприятни климатични промени при увеличаване на въглеродния диоксид във въздуха, свързано с човешката дейност.	
28	Замърсители на въздуха	• Посочва природни явления и човешки дейности като източници за замърсяване на атмосферата. • Дава примери за вещества – замърсители на въздуха и въздействието им върху околната среда и здравето на човека.	Показване с примери източници на прахови частици и вредни газове, основни замърсители на въздуха. Изясняване на причините и отрицателните последствия от киселинните дъждове.	

29	Как да опазим въздуха чист?	• Представя възможности за опазване на чистотата на въздуха.	Представяне чрез нагледни материали, разказ и дискусия на основни действия за опазване на чистотата на въздуха (използване на пречиствателни съоръжения, на източници на енергия, които не замърсяват въздуха, озеленяване и др.).	
30	Свойства на водата	• Описва физичните свойства на водата. • Описва температурната аномалия на водата и нейното значение.	Систематизиране на вече изучени основни свойства на водата (състояние, цвят, вкус, мирис, разтворител, топлопроводност, температури на топене и на кипене). Обясняване чрез графика в какво се изразява аномалното температурно разширение на водата и привеждане на примери за неговото значение за живота на водните организми.	
31	Водни разтвори	• Описва водните разтвори като еднородни смеси. • Свързва свойствата на водните разтвори със свойствата на водата и на разтвореното в нея количество вещество.	Моделиране на воден разтвор като еднородна смес. Разглеждане на природните води като водни разтвори (солени и сладки води). Формиране на отношение, че годната за употреба сладка вода не достига и трябва да се използва пестеливо.	
32	Разтворимост на веществата във вода	• Различава ненаситени и наситени разтвори по описание. • Класифицира веществата по разтворимостта им във вода на разтворими, малко разтворими и практически неразтворими. • Разбира, че свойствата на водните разтвори зависят от вида и количеството на разтвореното вещество.	Показване чрез опити, че повечето вещества имат ограничена разтворимост във вода. Показване опитно и с примери, че при разтваряне на сол във вода се променя плътността на водния разтвор и температурата му на замръзване.	
33	Замърсяване на водата	• Възприема замърсяването на водите като световен проблем. • Изброява човешки дейности, водещи до замърсяването на природните води.	Извличане на информация от схема за основни източници на замърсяване на водата. Даване на примери за естествено пречистване на природните води при кръговрата на водата.	
34	Вещества и техните свойства (*Упражнение*)	• Прилага наученото от част II. *Вещества и техните свойства* при решаване на различни видове задачи.	Решаване на задачи от рубриката *Проверете какво сте научили от учебника* и от учебни помагала.	

35	Клетката –основна единица на живота	• Дефинира клетка. • Изброява, посочва и означава върху изображение клетки и части на клетката. • Съставя описание на устройството на клетката.	Посочване на схема основните части на клетката (клетъчна мембрана, цитоплазма, наследствено вещество). Сравняване по схема на устройството на клетки със и без ядро, на животински и растителни клетки.	
36	Наблюдаване на клетки с микроскоп (*Лабораторна работа*)	• Наблюдава с микроскоп клетки и регистрира резултати от наблюдението по даден план и ориентири. • Съставя модели на устройството на клетката.	Приготвяне на нетрайни микроскопски препарати и наблюдение под микроскоп на клетки от ципа на лук и от лигавицата на устата. Спазване на правила за безопасна работа.	
37	Едноклетъчни организми	• Дава примери за различни видове едноклетъчни организми. • Разграничава едноклетъчни растителни и животински организми и бактерии и илюстрира с примери (полезни и вредни бактерии).	Разграничаване по начините на хранене на едноклетъчни организми, подобни на растения и на животни и илюстриране със схеми, модели и анимация. Различаване по форма (на схема) на кълбовидни и пръчковидни бактерии.	
38	Многоклетъчни организми	• Разграничава многоклетъчните организми от едноклетъчните по броя на клетките и по специализацията и организацията на клетките (клетки, тъкани, органи и системи). • Дава примери за многоклетъчни организми.	Разпознаване на схема на някои типични специализирани животински и растителни клетки и тяхната основна функция. Проследяване по схеми на основните нива на организация при многоклетъчните организми.	
39	Хранене при растенията	• Назовава вещества и други условия, необходими за протичане на фотосинтезата и за минералното хранене на растенията. • Посочва основните продукти на фотосинтезата и органи на храненето при растенията.	Опростено представяне със схеми на процеса фотосинтеза. Показване с примери, че растенията сами изграждат необходимите им хранителни вещества (въглехидрати, белтъци), които животните приемат като готова храна.	
40	Хранене при животните	• Дефинира самостойно и несамостойно хранене и сравнява храненето на растенията и животните. • Назовава вещества (храни), необходими за хранене на животните. • Определя принадлежност на органи (по функция) към храносмилателната система. • Описва ролята на кръвта за осъществяване на връзката между органите на храносмилателната система и клетките в многоклетъчния организъм. • Определя значението на процеса хранене за живота на организмите.	Разграничаване с примери на основните различия между самостойното и несамостойното хранене. Актуализиране на знанията от 4. клас за храненето на животните (растителноядни животни и хищници, приспособления на животните за набавяне на храна). Използване на опростена схема за представяне на основните органи на храносмилателната система на животно (котка) и тяхната функция.	
41	Дишане при растенията	• Дефинира процеса дишане. • Назовава вещества, участващи в дишането. • Описва и проследява по схема процеса дишане при растения.	Разясняване с използване на опростена схема, опити и модели на процеса дишане: какви вещества участват в него, енергия за живота, значение на дишането. Сравняване с помощта на таблица на процесите дишане и	

		• Определя значението на процеса дишане за живота на растенията.	фотосинтеза.	
42	Дишане при животните	• Назовава вещества, участващи в дишането. • Описва и проследява по схема процеса дишане при животните. • Определя принадлежност на органи към дихателната система. • Описва ролята на кръвта за осъществяване на връзката между органите на дихателната система и клетките в многоклетъчния организъм. • Определя значението на процеса дишане за живота на животните.	Показване с опростена схема веществата, които обменят клетките при дишането, ролята на кръвта, с акцент върху енергетичния аспект – набавяне на необходимата за жизнените процеси енергия. Описване с модели и схеми на функцията на основните дихателни органи при насекоми, риби и бозайници.	
43	Отделяне при организмите	• Дефинира процеса отделяне. • Назовава вещества, които се отделят при растения и животни. • Описва и проследява по схема процеса отделяне при растения и при животни. • Определя принадлежност на органи към отделителната система. • Описва ролята на кръвта за осъществяване на връзката между органите на отделителната система и клетките в многоклетъчния организъм. • Определя значението на процеса отделяне за живота на организмите.	Изясняване с примери на необходимостта от процеса отделяне. Показване върху схема как клетките са освобождават от непотребните вещества и ги предават на кръвта. Използване на схеми и модели за представяне на отделянето при дъждовните червеи и при бозайниците с изясняване на основната функция на отделителните органи.	
44	Нашата храна	• Назовава видове храна и вещества, които човешкият организъм получава от храната.	Чрез беседа се систематизира, обобщава и допълва изученото в 4. клас за въглехидратите, белтъците, мазнините, минералите и витамините, които човешкият организъм получава от храната.	
45	Храносмилателна система и храносмилане при човека	• Изброява, посочва и описва органи и функции на храносмилателната система. • Описва ролята на кръвта за осъществяване на връзката между храносмилателната система и клетките в човешкия организъм.	Проследяване по схеми на преминаването на храната през храносмилателната система на човека, функцията на отделните храносмилателни органи и ролята на кръвта за пренасянето на хранителните вещества до тъканите.	
46	Хранене и здраве	• Изброява правила за здравословно хранене и илюстрира с примери значението му. • Изброява фактори, които влияят благоприятно, и такива, които влияят неблагоприятно върху храносмилателната система. • Дискутира и прилага правила за здравословно хранене и превенция на	В хода на беседа и дискусия с учениците се изясняват основни правила на здравословното хранене, хигиена при храненето, подготовка на храната, необходимост да се спазва режим на храненето, избор на подходящо меню.	

Организъм – среда – знания, умения и отношения :

- Свързва състоянието на околната среда със здравето и дейността на човека.
- Прогнозира резултати от въздействия на човека върху природата.

Наблюдения, експерименти, изследване – знания, умения и отношения :

- Извлича и представя информация от/чрез текст, прости модели, схеми, графики, таблици, както и чрез информационно-комуникационните технологии.
- Извършва наблюдения на обекти в природата и в учебната лаборатория.
- Подбира от експерименталните операции пресяване, разтваряне, изпаряване, филтруване и утаяване подходящите за разделяне на конкретни смеси.
- Спазва правила за безопасна работа с вещества, лабораторни съдове, прибори и уреди.

		храносмилателната система.		
47	Как дишаме	• Изброява, посочва и описва органи и функции на дихателната система.	Проследяване по схема и чрез анимации на движението на въздуха в дихателната система на човека, функцията на дихателните органи и дихателните движения (вдишване и издишване).	
48	Газова обмяна	• Описва ролята на кръвта за осъществяване на връзката между дихателната система и клетките в човешкия организъм.	Кратко описание на състава на кръвта. Показване чрез схеми и анимационни филми как кръвта пренася кислорода до клетките и връща в белите дробове ненужния за организма въглероден диоксид.	
49	Дишане и здраве	• Аргументира вредата от тютюнопушенето и замърсеността на въздуха за човешкия организъм. • Прилага правила за превенция на дихателната система.	Със схеми, илюстрации и модели се аргументира вредата от тютюнопушенето (замърсяване на дихателните пътища и на белите дробове, затрудняване на пренасянето на кислород, риск от ракови заболявания). Чрез беседа и дискусия се изясняват необходимите грижи за дихателната система.	
50	Отделяне при човека	• Изброява, посочва и описва органи и функции на отделителната система. • Описва ролята на кръвта за осъществяване на връзката между отделителната система и клетките в човешкия организъм. • Привежда примери за други органи с отделителна функция (бели дробове, кожа).	Показване на схема органите на отделителната система и изясняване на техните функции. Изясняване в беседа с учениците как белите дробове и кожата участват в отделянето.	
51	Структура и жизнени процеси на организмите (*Упражнение*)	• Прилага наученото от част III *Структура и жизнени процеси на организмите* при решаване на различни видове задачи.	Решаване на задачи от рубриката *Проверете какво сте научили от учебника* и от учебни помагала.	

Изготвил :.....

/Д. Христофорова/

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА ПО ЧОВЕКЪТ И ПРИРОДАТА- ЗУЧ В ПЕТИ КЛАС

Оценяването на знанията и уменията на учениците е в съответствие с предвидените в програмата очаквани резултати и дейности. Предвид същността на природните науки, които са в основата на учебния предмет човекът и природата, се препоръчва особено място и внимание да бъдат отделени на проверката и оценката на практическите умения. Критерии в случая са постиженията на очакваните резултати от област на компетентност „Наблюдения, експерименти и изследване“.
Формите на проверка са: устна проверка,писмена – тест (включващ задачи от различен тип) и проверка от практическите умения.
Ученикът трябва предварително да е информиран за критериите и системата за оценяване на постиженията му.

Изготвил:.....

/Д. Христофорова/

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ", ГРАД ДОЛНИ ЧИФЛИК
гр. Долни чифлик, област Варна, ул. "Трети март" 15, тел.: 051422765, e-mail: info-400126@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИЯНА ЯНЕВА
ДИРЕКТОР НА СУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

ИНДИВИДУАЛНА УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО МУЗИКА - ЗУЧ
на
Атанас Михаилов Ангелов

от V^{а} клас

Учебна година: 2024/2025
Форма на обучение: индивидуална форма на обучение

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО МУЗИКА - ЗУЧ:

Обучението по Музика в прогимназиален етап е насочено към овладяване на базисни знания, умения и отношения, свързани с учебния предмет и с приложението им в различни предметни области и културни сфери. В този клас се придобиват систематизирани знания и умения за изразните средства в музиката, музикалните инструменти, изпълнителски състави, фолклор, традиции. Акцентите в обучението в V клас са върху формиране на знания и умения свързани с правилното групиране на музикалните инструменти, елементарен анализ на музикално произведение спрямо изразните средства в музиката и ориентиране в характерните особености на българския фолклор и области. Първи български композитори.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО МУЗИКА - ЗУЧ В ПЕТИ КЛАС

В пети клас се придобиват систематизирани знания и умения за музиката като изкуство. Формира се отношение, разбиране и любов към предмета. Правилно боравене, разграничаване и анализ на изразните средства в музиката. Умение за възприемане и анализ на музиката. Формиране на интереси спрямо музикални стилове, жанрове, форми. Правилна преценка на музикалните възможности и формиране на песенен репертоар. Изграждане на толерантност спрямо чуждият избор и музикални интереси.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО МУЗИКА – ЗУЧ СА ПРИЛОЖЕНИ В ТАБЛИЧНИЯТ ВИД НА ИНДИВИДУАЛНАТА УЧЕБНА ПРОГРАМА

IV. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА ПО МУЗИКА - ЗУЧ В ПЕТИ КЛАС

Проверката и оценката на знанията и уменията в обучението по музика е насочено към измерване постигането на заложените в учебната програма очаквани резултати. Очакваните резултати от обучението са свързани с усвояването на специфична за предмета терминология, практически умения за възпроизвеждане на музика, възприемане на музикални произведения, анализ,умения за аргументиране при избора напредпочитон стил музика. Поради спецификата и разнообразния характер на очакваните резултати при оценяването на знанията и уменията на учениците могат да се използва: устно изпитване, изпълнение на практически задачи и малки проекти за домашна работа.

Представяне на кратко проучване по дадена тема от учебното съдържание.
Оценяване на уменията за изява пред публика.

V. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ НА ИНДИВИДУАЛНАТА ПРОГРАМА ПО МУЗИКА за 5. Клас - ЗУЧ

ПЪРВИ УЧЕБЕН СРОК – 18 седмици Х 1 час седмично = 18 часа

№ по ред	Тема на урочната единица	Очаквани резултати от обучението	Музикален материал и методи при работа			Бележки/ коментари
			пеене	слушане	методи	
1	2	3	4			5
1.	Какво знаем за музиката	Разпознава изучавани тонови трайности и знаци от нотописа. Разпознава изучавани музикални инструменти по външен вид; отнася ги към основните групи.	„Песен за приятелството“	Музикални примери № 1, 2, 3	Преговор	
2.	Задачи за проверка	Разпознава изучавани музикални инструменти и инструментални състави, метрична пулсация и съответстващи танци. Разпознава народна песен, свързана с изучаван обичай.	„Шаба-даба-да“	Музикални примери № 2, музикални примери № 1, „Дунавско хоро“, „Вила й мома, Лазаре“	Входящ тест Контрол и оценка (входно ниво)	
3.	Метрум. Ритъм	Различава метрум и ритъм. Изпълнява равномерна пулсация на 2 и на 3. Възпроизвежда ритъм по запис.	„Шаба-даба-да“	„Котешки марш“, „Валс“ Ритмика: изпълнение на равномерни пулсации и ритъм	Нови знания	

1	2	3	4			5
4.	Мелодия. Темпо. Динамика	Различава нотите като знак за височина и знае тоновите имена. Разпознава мелодията като единство на тонове с определена трайност и височина. Знае значението на изразните средства темпо и динамика, коментира ги в слушана творба.	„Братко Жак“	„Когато светците маршируват“ – инструментал МПВ: четене на текст на песен на чужд език	Нови знания	
5.	Композитор	Различава композитора като автор на музиката. Изпълнява мелодия с тонови имена. Разпознава метрума като жанров белег. Знае имена на първите български композитори и ги свързва с изучавани в клас произведения.	„Канон“, „Хубава си, моя горо“	„Ръченица“, „Химн на народните будители“	Нови знания Практическа дейност	
6.	Видове хорове	Разпознава по състав и тембър изучаваните вокални състави. Коментира звучността им. Изпълнява съпровод на песен.	„Лили“	Видове хорове – примери, „Калиманку Денку“ – Кр. Кюркчийски	Упражнение Работа в час	
7.	Музикално-фолклорни области Родопска фолклорна област	Посочва границите и илюстрира изучаваната Родопска музикално-фолклорна област с характерни примери за песни, танци, инструменти и др. Разграничава автентичен от обработен фолклор.	„Пустоно лудо и младо“	„Излел е Дельо хайдутин“ – изп. Валя Балканска, „Вечерай, Радо“ – народна песен, „Вечерай, Радо“ – Ф. Кутев МПВ: обсъждане на текста на песента	Нови знания	
8.	Родопска фолклорна област	Знае особеностите на песните, танците и инструментите в Родопската област. Определя метрума на музика.	„Рипни, Калинке“	Сворнато хоро, гайда от шоплука, из „Гайдарски мелодии“ – изп. Оркестър „100 каба гайди“ МПВ: обсъждане на текста на песента; търсене на определения за тембър	Устно изпитване Упражнение	
9.	Основни групи музикални инструменти. Оркестър	Разпознава музикални инструменти по тембър и външен вид, отнася ги към съответните групи. Различава по тембър симфоничен оркестър, духов оркестър, струнен оркестър, оркестър от народни инструменти.	Песни по избор	Музикални инструменти – примери видове оркестри – примери	Нови знания	
10.	Ударни	Разпознава ударни музикални инструменти	Песни по избор	Ударни инструменти –	Упражнение	

1	2	3	4			5
	инструменти	по тембър и външен вид. Прави ударен инструмент с подходящи материали. Възпроизвежда и импровизира ритъм. Разпознава изучавана мелодия.		примери, „Импровизация в 7/8“ Ритмика: изпълнение и импровизиране на ритъм	Работа в час	
11.	Клавишни инструменти	Отнася клавишни музикални инструменти към основните групи. Коментира тембъра им.	„Всичко е възможно“	Клавишни инструменти – примери, „Марш на джуджетата“	Упражнение Работа в час	
12.	Духови инструменти. Духов оркестър	Разпознава дървени духови и медни духови инструменти, коментира тяхната звучност. Разпознава духовия оркестър по тембър/състав и репертоар.	„Всичко е възможно“, песни по избор	Дървени духови инструменти – примери, медни духови инструменти – примери, „Ботев марш“, „Дунавско хоро“	Упражнение Работа в час	
13.	Коледа	Знае организацията на фолклорния обреден календар. Познава смисъла и спецификата на коледния цикъл. Разпознава наричания и народни песни, свързани с Коледа.	„Бужи, бужи, Коледо“	„Станенине, господине“	Нови знания	
14.	Струнни лъкови инструменти. Струнен оркестър	Знае струнни лъкови инструменти, коментира звучността и големината им. Определя характера във връзка с тембъра. Различава струнния оркестър по тембър/състав. Пее подражателно тема от изучавано произведение. Разбира отношенията между автор и изпълнител в професионалната и любителската практика.	По избор	Струнни лъкови инструменти – примери, „Лебедът“, „Малка нощна музика“ МПВ: обогатяване на речника	Упражнение	
15.	Симфоничен оркестър	Разпознава симфоничния оркестър по тембър/състав и репертоар. Разпознава музикални инструменти по външен вид. Коментира звучността и характера на музиката.	„Празник“	„Хоровод“ из „Българска сюита“, „Малка нощна музика“, „На хубавия син Дунав“, „Радецки марш“	Упражнение Устно изпитване	
16.	Музикална форма. Проста	Проследява и коментира принципите на формообразуване; открива ги в проста двуделна и проста триделна форма.	„Мечта за изгрев“	„Танцувай, танцувай, върти се“ – инструментален вариант	Нови знания Работа в час	

1	2	3	4			5
	двуделна форма. Проста триделна.	Открива музикалната форма в песен и музика за слушане. Възпроизвежда ритъм по нотен запис. Наблюдава промени в темпото.		„Танц на малките лебеди“ Ритмика: изпълнение на съпровод с промяна на темпото		
17.	Рондо	Проследява и коментира принципите на формообразуване в рондо формата. Отразява музикалната форма със свои графични символи. Изпълнява ритмичен модел, записан в равноделен размер 4/4.	Пеене: „Мамбо“	Ария на Фигаро из операта „Сватбата на Фигаро“ Ритмика: Изпълнява ритмично рондо.	Нови знания Практическа дейност	
18.	Какво научихме за музиката	Коментира начина на звукоизвличане при основните групи, съотнася към тях музикални инструменти. Познава вокални състави и състава на духовия оркестър. Разграничава метрума и ритъма и изпълнява ритъм по нотен запис. Разпознава мелодията като единство на тонове с определена трайност и височина. Познава и коментира ролята на тембъра, темпото и динамиката. Ориентира се в характерните особености на Родопската фолклорна област. Коментира празници от есенно-зимния обреден календар. Разграничава ролята на композитора и на автора на текста. Изобразява рондо форма с графични символи.	„Мамбо“, по избор	„Валс“, „Химн на народните будители“ – музика и текст Добри Христов МПВ: онагледяване на музикалната форма с графичен модел	Преговор Устно изпитване	

ВТОРИ УЧЕБЕН СРОК – 16 седмици Х 1 час седмично = 16 часа

№ по ред	Тема на урочната единица	Очаквани резултати от обучението	Музикален материал и методи при работа			Бележки/ коментари
			пеене	слушане	методи	
1	2	3	4			5
19	Тракийска фолклорна област	Посочва границите и илюстрира изучаваната Тракийска музикално-фолклорна област с характерни примери за песни, инструменти, танци и обреди. Определя метрум и размер. Изпълнява по графичен запис групи от две осмини.	„Дене мъри“	„Трите пъти“ Ритмика: едновременно възпроизвеждане на метрум и ритъм в размер 2/4 двигателни умения МПВ: коментар на културното наследство на траките; обсъждане на текста на изучаваната песен, развиване на двигателни умения	Нови знания	
20.	Неравноделни размери	Наблюдава двувременни и тривременни дялове в неравноделни метруми. Определя размерите и изпълнява правилно 5/8 и 7/8 а. Изпълнява по запис групи от две осмини и групи от три осмини ноти.	„Походих, мамо, погледах“	Метроритмичен пример № 1, метроритмичен пример № 2 Ритмика: едновременно възпроизвеждане на метрум и ритъм в размери 5/8 и 7/8 МПВ: обсъждане на текста на песента, развиване на двигателни умения	Нови знания	
21.	Странджа	Знае типични белези на музикалния фолклор от Странджа. Разпознава звучността на народния хор. Разграничава автентичен от обработен фолклор.	„Мари Марийко“	Нестинарско хоро, „Калиманку Денку“ – изп. Янка Рупкина, „Калиманку Денку“ – Кр. Кюркчийски МПВ: обсъждане на текста на песента	Работа в часа Упражнени	

1	2	3	4			5
22.	Химн на Република България	Знае спецификата на химна, историята на националния химн и свързаните с неговото изпълнение ритуали. Разпознава мъжки и женски певчески гласове. Изпълнява според възможностите си Химн на Република България.	„Мила Родино“ – химн на Република България	Химн на Република България	Нови знания	
23.	3 март – Национален празник	Коментира характера и ролята на музиката в празника и посочва конкретни творби, свързани с 3 март. Определя проста двуделна форма. Разпознава духов оркестър, детски хор, емблематични патриотични песни.	„Татковина“	„Ботев марш“ „Родино мила“ МПВ: заучаване на текста на Химн на Република България	Упражнение Устно изпитване	
24.	Химн на Европа	Знае произхода и спецификата на Химн на Европа. Коментира характер на музика, звучността на симфоничния оркестър, промени в динамиката. Определя равноделен размер 4/4 Изпълнява с тонови имена тема от изучавано произведение. Наблюдава по графичен запис и изпълнява правилно ритмичната група четвъртина с точка и осмина. Пее според възможностите си Химн на Европа.	„Ода на радостта“	Из „Симфония № 9“, финал, „На Елиза“ МПВ: обсъждане на текста и обогатяване на речника, подбор на определения	Упражнение Работа в час	
25.	Струнни дърпащи инструменти	Разпознава струнни дърпащи инструменти по тембър и външен вид, коментира тембъра им. Разпознава изучавани музикални инструменти и групи. Проявява толерантност към музиката на различни етнически групи.	Песни по избор	„Като горско цвете“ Струнни дърпащи инструменти – примери, музика на циганите, руска, румънска, сръбска, българска	Упражнение Струнни дърпащи инструменти Работа в час	
26.	Българска народна музика. Пролетно-летен обреден календар	Знае значението и спецификата на основни пролетно-летни празници. Коментира особеностите на великденските празници в различни страни.			Наблюдение Учебна дискусия	

1	2	3	4			5
27.	Пиринска фолклорна област	Посочва границите и илюстрира изучаваната Пиринска музикално-фолклорна област с характерни примери за песни, инструменти, метруми, танци. Определя метрум и размер в музика за слушане.	„Китчице, буйна лобода“	„Планино Пирин“, „Тамбурашка мелодия“	Нови знания	
28.	Пиринска фолклорна област	Наблюдава двувременни и тривременни дялове в неравноделни метруми. Изпълнява групи от две осмини и групи от три осмини ноти в различни комбинации. Определя метрум и размер и изпълнява правилно неравноделните размери 7/8 а и 7/8 б.	„Девойче бело, цървено, джанъм“	Метроритмичен пример № 2, Ширто, Джангурица, метроритмичен пример № 3 Ритмика: едновременно възпроизвеждане на метрум и ритъм в размери 7/8 а и 7/8 б МПВ: обсъждане на текста на песента, развиване на двигателни умения	Упражнение Практическа дейност	
29.	Популярната музика	Разбира спецификата на съвременната популярна музика и културата и ролята на изпълнителя в нея. Коментира многообразието ѝ, аргументира своите предпочитания и проявява уважение към избора на другите.	„Приятели“, по избор	Популярна музика по избор	Нови знания	
30.	Българска популярна музика	Знае имената на представители на българската популярна музика и ги свързва с тяхна репертоарна песен. Изявява лични предпочитания и изпълнява по избор песни от извънучилищния репертоар.	„Една българска роза“	„Без радио не мога“, българска популярна музика по избор	Упражнение Работа в часа	
31.	Първи български композитори	Знае имената на първите български композитори и ги свързва с изучавани песни и творби от репертоара за слушане. Изпълнява песни от първите български композитори.	„Татковина“, „Мила Родино“, „Канон“, други песни от първите български композитори	„Ръченица“	Нови знания	
32.	24 май – Ден на българската писменост и култура	Познава характера и спецификата на химна. Изпълнява според възможностите си „Химн на св. св. Кирил и Методий“.	„Химн на св. св. Кирил и Методий“	„Химн на св. св. Кирил и Методий“ МПВ: обсъждане и заучаване на текста на „Химн на св. св. Кирил и	Упражнение Работа в часа	

1	2	3	4			5
				Методий“		
33.	Танците и композиторското творчество	Усеща метричната пулсация като жанров белег. Открива танците (ръченица, право хоро, пайдушко хоро, дайчово хоро, валс) в творчеството на композиторите.	„Настроение“, по избор	Танците в композиторското творчество – музикална загадка	Упражнение Работа в час	
34.	Какво научихме за музиката	Изпълнява според възможностите си пет песни от училищния репертоар – авторски и народни, включително изучаваните химни. Познава спецификата на творчеството на първите български композитори. Разпознава музикални инструменти по външен вид и ги отнася към основните групи. Различава по звучност изучаваните оркестри. Знае имената на български поп изпълнители и песни от техния репертоар. Ориентира се в характерните особеностите на музиката на изучаваните фолклорни области, изразява предпочитания. Разграничава безмензурна мелодия от ритмически организирана, отнася песен към фолклорна област. Разграничава автентичен от обработен фолклор. Разпознава наричане, свързано с изучаван обред. Танцува според възможностите си право хоро и ръченица. Познава тембъра като музикално-изразно средство, видове хорове, схемата и принципите на формообразуване.	„Писмо в бутилка“, по избор	„Бела съм, бела, юначе“, „Калиманку Денку“ – изп. Янка Рупкина, „Калиманку Денку“ – Кр. Кюркчийски „Танц на малките лебеди“, музикални инструменти – примери, видове оркестри – примери Музикални инструменти – примери, „Ботев марш“, „Хоровод“ из „Българска сюита“, видове хорове – примери,	Преговор Устно изпитване Практическо изпитване	

Разработил: Елена Лазарова – ст. учител по Музика

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ", ГРАД ДОЛНИ ЧИФЛИК
гр. Долни чифлик, област Варна, ул. "Трети март" 15, тел.: 051422765, e-mail: info-400126@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИЯНА ЯНЕВА
ДИРЕКТОР НА СУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

ИНДИВИДУАЛНА УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО - ЗУЧ

на

Атанас Михаилов Ангелов

от V а клас

Учебна година: 2024/2025
Форма на обучение: индивидуална форма на обучение

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО - ЗУЧ

1. Хорариум часове по учебен план: 1 час седмично – 34 часа годишно.
2.Учебният предмет Изобразително изкуство приобщава към национални и общочовешки художествени ценности. Обучението по изобразително изкуство способства за разгръщане на естетическите, творческите и емоционалните изяви на учениците.
3. Конкретното учебно съдържание се интерпретира от учителя за създаване на модел за учебен процес. Той се подчинява на определен творчески замисъл и се ориентира към проблеми на природната и социално-културната среда.
4. Знания, умения и отношения.
Системата от знания, умения и отношения по изобразително изкуство, съотнесени към учебното съдържание, е резултат на продължителен процес на обучение.
Знанията са тази необходима основа, върху която се изграждат практически умения и отношения.
Практическите умения разкриват същността на учебния предмет Изобразително изкуство. Те имат основно значение в обучението.
Отношенията способстват за формиране на собствена естетическа оценка. Обучението по изобразително изкуство приобщава към национални и общочовешки ценности, развива тяхната индивидуалност и способности за социалната им адаптация.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО - ЗУЧ

В пети клас обучението по изобразително изкуство включва следните цели:
– развиване на визуалното мислене чрез системни упражнения;
– проучване и анализиране на някои от най-разпространените визуални средства за информация и комуникация;
– експериментиране с материали и техники;
– дискутиране на естетически и екологически проблеми на околната среда;
– създаване на навици за системни посещения на музеи, художествени галерии
и изложби.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО - ЗУЧ

Обучението по изобразително изкуство в пети клас е естествено продължение на предхождащите класове.Учебното съдържание по изобразително изкуство включва основни проблеми на:
– Възприемане на действителността;
– Възприемане на изкуството;
– Учебно-творческа дейност.
Очакваните резултати от обучението по изобразително изкуство включват основни знания и умения за:
– създаване на фантазни образи чрез комбиниране и преработване на визуални
елементи от реални обекти, пространства и ситуации;
– интерпретиране на образи (визуални, литературни, музикални) по асоциации;
– избиране на материали и техники според конкретната изобразителна задача;
– усвояване на понятия за основните видове и жанрове изобразително изкуство;
– разкриване на връзки между видове, жанрове и епохи със значими имена от
българското и световното изкуство.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Учебното съдържание е представено в единна таблица, в която отделните колони имат следните особености за предмета Изобразително изкуство:

1. Учебното съдържание.

Те включват обобщени групи проблеми за обучението в прогимназиалния етап: зрително възприятие и фантазия, изразни средства на визуалния образ, система от средства за визуална информация и комуникация, структура на художествената творба.

2. Рзултати от учебното съдържание.

За разлика от другите учебни предмети, тук са израз на резултати през целия прогимназиален етап.

3. Очаквани резултати по основни учебни проблеми и задачи.

Учебното съдържание по изобразително изкуство не е разпределено по теми, а по основни учебни проблеми и задачи. Това осигурява правото на учителя сам да определя конкретното съдържание на учебната работа, включително нейното тематично съдържание, съобразено с конкретните условия на учебния процес.

4. Ключовите понятия и знания на сетивно-аналитична основа. Те интерпретират особеностите на понятийния апарат по изобразително изкуство. Ключовите понятия не са нови в прекия смисъл на тази дума, но знанията за тях се разширяват във всеки следващ клас на основата на сетивното възприятие и практическата изобразителна дейност. С това се подготвя теоретическото им усвояване в гимназиалния етап.

5. Контекст и дейности. Контекстът включва конкретни начини за осъществяване на съответни дейности. В тази колона са отразени и някои специфични организационни форми за участие в изобразителна дейност или за формиране на определено отношение.

6. Възможности за междупредметни връзки. Тази колона има изключително значение за организацията и резултатите на целия учебен процес по изобразително изкуство, особено в прилагането на нови структури на учебното съдържание и съвременни методически подходи.

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
Учебното съдържание /Глобални теми/	**Брой часове**	**Основни учебни проблеми и задачи**	**Очаквани резултати по основни учебни проблеми и задачи**	**Ключови понятия и знания на сетивно-аналитична основа**	**Контекст и дейности**	**Възможности за междупредметни връзки**
ЗРИТЕЛНО ВЪЗПРИЯТИЕ И ФАНТАЗИЯ	**2 часа**	Ученикът: **Наблюдава и диференцира различни елементи и визуални структури в околната среда: предмети, пространство, ситуации.**	**Ученикът трябва да:** -Разкрива и описва красотата и богатството на обекти и явления от околната среда, като ги диференцира по видове - Разбира и визуализира	Структура Повърхнина Материал Визуална експресия	**На ученика трябва да се даде възможност да:** 1.Скицира разнообразни натурни форми и среда. 2.Развива зрителната си памет и въображение	География и икономика – Осъзнават се връзките на архитектурата и изобразителното изкуство с географските условия и икономическото расвитие.

	2 часа **2 часа** **2 часа**	Ученикът: **Използва зрителната си памет за разкриване особеностите на възприеманите обекти и явления.** Ученикът: **Разграничава образи с фигуративно и нефигуративно съдържание.** Ученикът: **Създава фантазни образи, като комбинира и преработва визуални елементи на реални обекти, пространство, ситуации.**	структурните характеристики на пространството и обектите - Разграничава натурни от символно-знакови значения на обектите - Съпоставя визуални експресивни особености на предмети и абстракции - Фантазира с комбинации от натурни елементи - Наблюдава и описва реални и фантазни ситуации - Манипулира с елементите на реални и фантазни ситуации поотделно или чрез взаимно проникване	Абстракция Натура Фантазия Манипулация Комбинация	чрез системни упражнения. 3.Обяснява натурния произход на елементи във фантазни обекти и ситуации. 5.Изразява лично отношение към естетически екологични проблеми.	Български език и литература Технологии и предприемачество Математика Човекът и природата
ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА НА ВИЗУАЛНИЯ ОБРАЗ	**2 часа**	Ученикът: **Усвоява особености на изразните средства при изграждане**	**Ученикът трябва да:** - Разбира и прилага типични свойства на визуалните образи по вид	Визуална експресия Нефигуративна експресия Образ-	**На ученика трябва да се даде: възможност да:** 1.Мотивира самостоятелния избор на	География и икономика Български език и литература Технологии и

	2 часа **2 часа** **2 часа**	**на различни по вид и жанр образи.** Ученикът: **Комбинира изразни средства при плоскостно и обемно-пространствено изграждане на образите.** Ученикът: **Интерпретира визуални образи по асоциации от различни сетива зрителни, тактилни, слухови и др.** Ученикът: **Избира и използва разнообразни материали и техники според съответната изобразителна задача.**	и жанр в изобразителната дейност: натюрморт, пейзаж, интериор, портрет,фигурална и нефигурална композиция, илюстрация - Разграничава основни принципи за изграждане на визуални образи върху равнина-хартия и в действителното пространство - Осъзнава и прилага вариативността на изобразителните материали и техники спрямо вида и съдържанието на създадените образи	функции Абстракция Фигуративност Шрифт Визуална структура на материали и повърхнини /фактура и текстура/	материали и техники. 2.Мотивира прилагането на различни принципи за изграждане на образа. 3.Скицира и рисува обекти и среда от натура. 4.Развива зрителните си представи, асоциации и въображение 5.Създава илюстрации. 6.Експериментира с традиционни и съвременни материали и техники.	предприемачество Музика Физическо възпитание и спорт
СИСТЕМА ОТ СРЕДСТВА ЗА ВИЗУАЛНА ИНФОРМАЦИЯ И	**2 часа**	Ученикът: **Разбира връзките между текст и образ във**	**Ученикът трябва да:** -Разграничава и описва основни видове и	Изразни средства на визуална комуникация	**На ученика трябва да се даде възможност да:** 1.Проучва и	История и цивилизация География и икономика

КОМУНИКАЦИЯ	**3 часа** **3 часа**	**визуалните средства за информация и комуникация.** Ученикът: **Разчита знаците и символите в средствата за визуална информация и комуникация за: транспорт, търговия, култура, спорт.** Ученикът: **Илюстрира примери на иконични и други знаци в системата на визуалната информация и комуникация.**	форми за визуална иформация комуникация -Анализира главните съставки на визуалния комуникативен продукт – текст и образ	Визуални знаци и символи	анализира в околната среда писмено и чрез скици най-разпространените видове визуални средства за информация и комуникация. 2.Участва в изработване на визуални материали за училищни и народни празници и тържества.	Български език и литература Чужди езици Музика Технологии и предприемачество Математика
СТРУКТУРА НА ХУДОЖЕСТВЕНАТА ТВОРБА	**3 часа**	Ученикът: **Усвоява понятия за основните видове и жанрове изобразително изкуство.** Ученикът:	**Ученикът трябва да:** -Различава и описва видовете и жанровете в изобразителното изкуство -Класифицира примери от Древността,	**Видове:** Живопис, графика, скулптура, декоративно-приложни изкуства, архитектура **Жанрове:**	**На ученика трябва да се даде възможност да:** 1.Посещава художествени галерии, музеи и изложби. 2.Споделя	История и цивилизация География и икономика Български език и литература Чужди езици

	3 часа **2 часа** **2 часа**	**Разбира разликите между произведенията на изобразителното изкуство и народното творчество.** Ученикът: **Анализира характерни елементи от съдържанието и формата на художествената творба и образи от народното творчество.** Ученикът: **Формира представи за историческото развитие на българското и чуждестранното изобразително изкуство по епохи и художествени направления.**	Източното и Античното изобразително изкуство по вид и жанр -Отличава и назовава авторското произведение от това анонимния народен майстор -Разпознава основните елементи на съдържанието и формата по вид и жанр изобразително изкуство	Пейзаж, натюрморт, портрет, фигурална композиция, интериор **Народно приложно изкуство** **Художествени занаяти** **Античност** **Художествено наследство** **Съдържание и форма** Тема Сюжет Мотив Цвят Линия Обем Орнамент Композиция	впечатленията си от творби: писмено и чрез рисунки. 3.Споделя мнения и оценки за творби и автори от изобразителното изкуство. 4.Посещава ателиета на художници и работилници на майстори на народните художествени занаяти, наблюдава творческия процес.	Музика Технологии и предприемачество Математика

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА ПО ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО - ЗУЧ В ПЕТИ КЛАС

Оценката по изобразително изкуство има дидактически и естетически показатели.
Дидактическите показатели се отнасят до изпълнението на поставените учебно-практически задачи и до усвояването на определени теоретични знания за изобразителното изкуство.
Естетическите показатели отразяват качествените характеристики на възрастовите и индивидуалните творчески прояви на ученика.
Оценката по изобразително изкуство е комплексна (съдържа дидактически и естетически показатели).
Цифровата оценка е задължителна и се формира по преценка на учителя, с отчитане на дидактически и естетически фактори. При всички случаи оценката е поощрителна в полза на ученика. Тя отразява желанието и интереса на ученика към участие в часовете по изобразително изкуство и стремежа му да развива собствените си творчески изобразителни способности, мислене и въображение.

Изготвил:.....

/Нели Делчева/

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ", ГРАД ДОЛНИ ЧИФЛИК
гр. Долни чифлик, област Варна, ул. "Трети март" 15, тел.: 051422765, e-mail: info-400126@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИЯНА ЯНЕВА
ДИРЕКТОР НА СУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

ИНДИВИДУАЛНА УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО ТЕХНОЛОГИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО - ЗУЧ

на

Атанас Михаилов Ангелов

от V ^{а} клас

Учебна година: 2024/2025
Форма на обучение: индивидуална форма на обучение

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО ТЕХНОЛОГИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО – ЗУЧ

1. Хорариум часове по учебен план: 1 час седмично – 34 часа годишно.

2. В учебният предмет Технологии и предприемачество намират израз актуални подходи за формиране на технологична култура и икономическа грамотност.

3. Конкретното учебно съдържание е насочено към основните дейности за придобиване на ключовите компетентности, които доминират по всяка от темите.

4. Знания, умения и отношения.

Обучението по Технологии и предприемачество е пряко свързана с ролята на общообразователната подготовка за придобиване на основни компетентности в областта на технологиите и е насочена към постигане на научна грамотност, овладяване на умения за реагиране на новости и поемане на отговорност и формиране на умения за инициативност и предприемчивост.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ТЕХНОЛОГИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО - ЗУЧ

Общите цели на обучението по Технологии и предприемачество са по посока на формирането на компетентности, които ще позволят на ученика да си изгради ориентири за действие в:

• бързо развиващите се научни знания и иновации;

• бързо променящите се технологии и въздействието им върху човешкото развитие;

• успешното изпълнение на различни социални роли, позволяващи им да се превърнат в продуктивни и отговорни граждани.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ТЕХНОЛОГИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО – ЗУЧ

В образователния процес по Технологии и предприемачество, централно място заемат технологичната грамотност и предприемаческите умения, които насочват мисленето на учениците в търсене на отговорите: „зная какво", „зная къде" и „зная как".

Очакваните резултати от обучението по Технологии и предприемачество включват основни знания и умения за:

• формиране на понятийни структури за разбиране и прилагане на признаци при класифициране на обекти, явления и процеси, свързани с технологиите, което позволява осмисляне на връзките: „обект-среда"; „среда–функция"; „функция-конструкция", „наука-технология"; ориентиране в триизмерното пространство с развиване на уменията за графично представяне на обектите с методите на проектиране;

• обогатяване и разширяване на знанията и технологичния опит за използване на по-широк кръг от материали, инструменти и машини за решаване на практически задачи с изява на инициативност и предприемчивост;

• развитие на мисленето от „нагледно-образно" към „абстрактно-логическо", позволява поставянето и разрешаването на житейски ситуации съдържащи икономически проблеми, което води до осмисляне на отношенията: „технологии – икономика – предприемачество – икономическа култура.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Структурата на учебното съдържание по учебния предмет обхваща следните основни теми:

• „Проектиране и конструиране";

• „Техника";

• „Технологии";

• „Комуникации и контрол";

• „Икономика";

• „Природата в дома".

Основните дейности, които доминират в рамките на темите за 5. клас са:

• графично изобразяване на детайли и решаване на конструктивни задачи;

• измерване на величини и ръчна обработка на материали и продукти;

• изобразяване на схеми и монтаж на електрически вериги;

• осъществяване на неразглобяеми съединения;

• осъществяване на делова комуникация с дигитални средства – уеб камера, фотокамера, мобилен телефон;

• съставяне на личен бюджет чрез компютърна обработка на текстове и електронни таблици.

• грижи за декоративни растения, билки и домашни животни.

Водещи подходи са:

• учене чрез търсене и откриване;

• модулно-интегративен подход.

Учебното съдържание е представено в единна таблица, в която отделните колони имат следните особености за изучавания предмет, както следва:

№ по ред	Брой часове	Тема на урочната единица	Очаквани резултати от обучението	Методи за работа	Бележки/ коментари
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)
ПРОЕКТИРАНЕ И КОНСТРУИРАНЕ					
1	2	Изобразяване на изгледи	Познава и използва мащаби и линии за чертане и оразмеряване. Изобразява геометрични построения и разгъвки на обемни тела.	Проучване и анализ на технически рисунки, чертежи и скици и разгъвки на обемни тела. Казус.	Подготвяне на таблица за извършване на наблюдението.
2	2	Конструкции и конструктивен анализ	Разбира връзката между функция и конструкция при описание на технически обекти и обекти от бита. Познава изискванията към конструкциите и етапите при създаването на техническите обекти.	Разглеждане и анализиране на конструкции, етапи за създаване на технически обект, дискусия по репортаж.	Организиране да се събират и подреждат решени задачи, снимки на изработените изделия и други.
3	1	Конструкции и конструктивен анализ	Решава конструктивни задачи. Извършва частични конструктивни изменения на обекти.	Изработване на макети на сгради от геометрични разгъвки.	Вариант на тестови задачи.
ТЕХНИКА					
4	1	Инструменти за измерване и ръчна обработка	Измерва маса и линейни размери с аналогови и дигитални контролно-измервателни инструменти и уреди. Обработва материали с ръчни инструменти. Познава и спазва правилата за безопасна работа с ръчни инструменти и приспособления.	Запознаване с аналогови и дигитални контролно-измервателни инструменти и уреди. Разглеждане и анализиране на различни инструменти за обработка и правила за безопасност.	Разясняване и обсъждане с ученика на правилата за безопасна работа с инструментите за контрол и ръчна обработка.
5	1	Битова техника	Познава принципа на действие на шевна машина и на перална машина.	Разглеждане и анализиране на снимки, схеми, 3D модели и др.	Разглеждане на 3D модели и сцени от електронния учебник.

6	1	Битова техника	Познава принципа на действие на готварска печка и кухненски робот. Познава правилата за поддържане и безопасна работа с битова техника.	Разглеждане и анализиране на снимки, схеми, модели и др. Правила за безопасност.	Инструкции за безопасна работа с битова техника.
ТЕХНОЛОГИИ					
7	1	Съединяване на детайли	Познава различни видове конструктивни съединения: неразглобяеми и разглобяеми. Осъществява неразглобяеми съединения с лепила, гвоздеи и сглобки.	Запознаване и анализ на различни съединения. Разчитане на технологични карти, осъществяване на разглобяеми и неразглобяеми съединения.	Материали. Приложение.
8	1	Изработване на изделия от дървесни материали	Познава форми и механични свойства на дървесни материали.	Запознаване с основните свойства на дървесните материали.	Работа в тетрадката по темата.
9	2	Изработване на изделия от дървесни материали	Познава и осъществява технологични операции за обработка на дървесина.	Запознаване с технологични операции за обработка на дървесина.	Приложение в тетрадката.
10	1	Изработване на изделия от текстил и кожи	Познава и назовава видове текстилни материали (конци, прежди, тъкани), кожи и техните свойства. Анализира и избира конструкция на изделие от текстил и кожа. Подбира текстилни материали, инструменти и приспособления за изработване на тъкано изделие и изделие от кожа.	Запознаване с текстила, текстилните материали и технологиите за тяхното получаване и обработка. Запознаване с народни традиции и облекла.	Материали. Приложение в тетрадката за упражнение.
11	1	Изработване на изделия от текстил и кожи	Познава ръчни и машинни способи за съединяване на текстилни изделия. Прилага техники за художествена обработка на изделия от текстил и кожа.	Конструиране и моделиране, обработка на текстил, текстилни материали и кожа, изложби, базари. Работа по проект.	Материали. Приложение в тетрадката за упражнение.
12	1	Храна и здравословно хранене	Нови знания Познава същността на здравословното хранене. Познава основните хранителни вещества и значението им за здравето на човека. Познава основните режими на хранене и съставя меню.	Запознаване с основните храни, хранителни вещества и здравословното хранене. Разучаване на рецепти и меню.	Пирамида на здравословното хранене.

13	1	Храна и здравословно хранене	Приготвя студени салати, ордьоври и супи.	Приготвяне на храни, изработване на пирамида на здравословното хранене от картон.	Приложение в тетрадката за упражнение.
14	1	Приготвяне на ястия чрез варене и печене	Познава същността на топлинната обработка на хранителните продукти. Познава начини за почистване, измиване, нарязване, обелване, смилане, настъргване и измерване на хранителните продукти с различни средства.	Запознаване с предварителната и топлинната обработка на храната.	Решаване на практически задачи, казуси относно процесите на варене и печене.
15	1	Приготвяне на ястия чрез варене и печене	Приготвя ястия чрез варене: топли супи, бульони, варива. Приготвя ястия чрез печене на: месо, риба, зеленчуци, колбаси. Използва рецепта. Оценява вкусовите качества на готово ястие по външен вид, аромат и вкус. Оформя, аранжира и сервира готово кулинарно изделие.	Приготвяне на ястия чрез топлинна обработка. Работа по проект.	Изготвяне на проектно задание.
КОМУНИКАЦИИ И КОНТРОЛ					
16	1	Средства за визуална и гласова комуникация	Разграничава по функционални признаци средства за визуална и гласова комуникация. Познава принципа на действие на средства за визуална и гласова комуникация.	Запознаване със средства за комуникация – видове и принцип на действие.	Приложения.
17	2	Средства за визуална и гласова комуникация	Осъществява визуална комуникация чрез уеб камера. Заснема, съхранява и пренася фото изображения на различни носители.	Работа с комуникационна техника.	Материали. Презентация.
18	1	Средства за контрол	Разграничава по функционални признаци средства за контрол. Осъществява контрол на топлинни процеси.	Запознаване със средствата за контрол.	Приложение в тетрадката за упражнение.
ИКОНОМИКА					
19	1	Ресурси	Познава недостига на ресурсите като основен икономически проблем. Обяснява защо недостигът на ресурсите изисква от хората и обществата да правят избор за задоволяване на потребностите си.	Разглеждане и анализиране на текстове, снимки, схеми за недостига на ресурси и потребностите на хората.	Приложения.

20	2	Ресурси	Познава и класифицира видовете ресурси, необходими за производството на стоки и услуги.	Разглеждане, анализиране и класифициране на различни видове ресурси.	Решаване на практически задачи.
21	1	Ресурси	Познава и описва видовете ресурси и варианти на производство, търговия и услуги по местоживеене.	Провеждане на проучвания, изработване на малки презентации.	Работа по задание.
22	1	Производство, търговия и услуги	Познава и разграничава производството, търговията и услугите като основни икономически дейности. Класифицира видовете стоки и услуги по определени признаци. Обяснява понятието „цена на стоки и услуги“.	Разглеждане и анализ на текстове, илюстрации и примери за производство, стоки и услуги, класификации.	Решаване на тестови задачи.
23	1	Производство, търговия и услуги	Разграничава потребител от производител и определя основни разлики в дейностите, които те извършват.	Запознаване с потребителя и производителя – особености, роли, дейности.	Работа върху тестови задачи по тематиката.
24	2	Бюджет	Познава видовете доходи, получавани от членовете на семейството. Разграничава видовете разходи в семейството.	Запознаване с основните елементи на бюджета.	Работа по проектно задание.
25	1	Бюджет	Изготвя личен бюджет.	Изготвяне на варианти на личен бюджет. Работа по проект. Работа в екип.	Приложение и работа в тетрадката.
ПРИРОДАТА В ДОМА					
26	1	Отглеждане на декоративни растения и билки	Познава условия и начини за отглеждане на познати декоративни растения и билки. Познава начини за сушене и съхраняване на билки. Познава размножаването на растенията чрез семена и луковици. Определя посевните качества на семената. Познава размножаването на растенията чрез листни, коренови и стъблени резници.	Запознаване с отглеждането на декоративни растения и билки – отглеждане, грижи, размножаване, сушене, съхраняване и др. Определяне на посевните качества на семената.	Подготвяне на таблица за извършване на наблюдението.
27	1	Отглеждане на декоративни растения и билки	Подбира и използва градински инвентар. Познава и използва начини за предпазване от болести и неприятели.	Подбиране и аранжиране на декоративни растения. Използване на	Приложение в тетрадката за упражнение.

			Подбира и аранжира декоративни растения в дома.	градински инвентар. Работа по проект.	
28	1	Отглеждане на домашни любимци	Познава условия и начини за отглеждане на домашни любимци. Познава начини за хранене и поддържане на хигиенна среда при отглеждане на домашни любимци. Подбира и използва храна и средства за отглеждане на домашен любимец. Аргументира избор и описва условия и начини за отглеждане на домашен любимец.	Запознаване с условията за отглеждане и грижите за домашните любимци. Работа в екип.	Вариант на тестови задачи в тетрадката.

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА ПО ТЕХНОЛОГИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО - ЗУЧ В ПЕТИ КЛАС

За оценяване постиженията на учениците се прилагат специфични методи и форми, като се има пред вид следното:

• Текущи оценки се поставят върху резултатите от практическата работа на ученика при приключване на всяка тема.

• Оценяват се равнището на теоретичните и фактологичните знания, познавателните и практическите умения, както и способността за ориентиране в нова технологична и икономическа среда.

• Оценяват се уменията за осъществяване на устна и писмена комуникация, използване на точна терминология и сътрудничество.

• Оценяват се изработените изделия и продукти по критерии за качество.

• Оценяването на практическите умения се извършва съобразно степента на овладяност на умението, спазване на инструкциите и технологичната последователност, съблюдаване на правилата за хигиена и безопасност.

При всички случаи оценката е поощрителна в полза на ученика. Цифровата оценка е задължителна и се формира по преценка на учителя.

Разработил: Тинка Стойчева

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ", ГРАД ДОЛНИ ЧИФЛИК
гр. Долни чифлик, област Варна, ул. "Трети март" 15, тел.: 051422765, e-mail: info-400126@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИЯНА ЯНЕВА
ДИРЕКТОР НА СУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

ИНДИВИДУАЛНА УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ- ЗУЧ

на

Атанас Михаилов Ангелов

от V^{а} клас

Учебна година: 2024/2025
Форма на обучение: индивидуална форма на обучение

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО ФИИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ- ЗУЧ:

Постигането на резултатите от обучението в пети клас е свързано с овладяване на двигателни знания и умения в бягане на къси разстояния, скок на дължина и хвърляне от модул лека атлетика, от модул гимнастика - гимнастически упражнения от основна и спортна гимнастика, народни хора и танци, от модул спортни игри, по избор два от спортовете - баскетбол, хандбал и футбол и един от допълнителните модули. В края на пети клас здравното и функционалното състояние на учениците трябва да бъдат най-малко на средно ниво на физическата дееспособност, измерена за съответната възраст и пол, като развитието приоритетно на бързина, ловкост и гъвкавост е в основата на общата физическа подготвеност. Учениците трябва да придобият знания, двигателни умения и навици за успешно изпълнение на основните технически елементи на движенията, умения за изпълнение на комплекси от гимнастически упражнения, умения за покриване на нормативи за физическа дееспособност и умения за участие в състезания под ръководството на учител по физическо възпитание и спорт. В двигателно-познавателната дейност да познават и разграничават основни изисквания, понятия и правила и да ги прилагат за адаптация към изменящите се условия на природната и на социалната среда. Чрез целенасочена двигателна дейност да повишават физическа си подготовка и да обогатяват двигателния си опит с общоразвиващи и специални физически упражнения, технически умения и упражнения с изправителен характер. В края на пети клас ученикът трябва да има положително отношение и интерес към занимания с физически упражнения и туризъм и свързаните с тях здравни, културни, социални и възстановителни функции, да оказва помощ, като изгражда чувство за съпричастност в процеса на двигателната дейност и я използва за социална интеграция и общуване, да знае и спазва норми и правила на поведение при провеждане на занимания по физическо възпитание и спорт.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ- ЗУЧ В ПЕТИ КЛАС

В основната образователна степен - прогимназиален етап, целта е познаване на основни понятия и правила за изпълнение на двигателни задачи и разбиране значението на физическите упражнения за здравословния начин на живот. Придобиване на способности за адаптация към изменящите се условия на природната и на социалната среда чрез целенасочена двигателна дейност. Повишаване на индивидуалната двигателна подготовка и обогатяване на двигателния опит с общоразвиващи и специални физически упражнения, технически умения и упражнения с изправителен характер. Притежаване на равнище на двигателни качества и навици в съответствие със сензитивните периоди на възрастта. Изисква се овладяване на съдържанието на три задължителни модула и на един от избираемите модули на учебното съдържание.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ– ЗУЧ

В края на обучението в V клас ученикът:

Лека атлетика Прилага основите на техниката на бягане на къси, средни разстояния и щафета, скок на дължина и на височина, както и техниката на хвърляне или тласкане. Притежава небходимото за възрастта равнище на физическа дееспособност.

Гимнастика Изпълнява самостоятелно и в група, поотделно и в съчетание гимнастически упражнения от основната и спортната гимнастика или художествената гимнастика и акробатически упражнения. Изпълнява народни хора и танци. Изпълнява танцови комбинации и импровизации.

Спортни игри Прилага основни технически елементи от спортните игри (баскетбол, хандбал, волейбол, футбол) и техника на защита. Осъществява индивидуални тактически действия в нападение и защита. ---------- Изпълнява елементи от техниката на игра с топка с отчитане на параметрите за годност за участие на лица с увреждания според медицинските класификации.

Ракетни спортове Прилага основни елементи от техниката на бадминтон. Прилага основни елементи от техниката на тенис на маса. Прилага основни елементи от техниката на тенис.

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА ПОФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ - ЗУЧ В ПЕТИ КЛАС

Знанията, технико-тактическите умения, нивото на физическа дееспособност се оценяват чрез Системата за оценяване на учениците по предмета физическо възпитание и спорт.
Оценката на ученика се базира върху текущите оценки от практически дейности и устни изпитвания .

Изготвил:.. Атанас Атанасов.....

УТВЪРДИЛ
Директор: .....
(Име, фамилия, подпис)

ИНДИВИДУАЛНО ГОДИШНО ТЕМАТИЧНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ
ПО ФИЗИЧЕСКО ВЪЗПИТАНИЕ И СПОРТ ЗА 5. КЛАС

ПЪРВИ УЧЕБЕН СРОК

№ по ред на урка	№ по ред на седмицата	Тема на урочна единица	Вид урочна единица	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия	Контекст и дейности за всяка урочна единица	Методи и форми на оценяване по теми и/или раздели	Забележка
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1.	1.	**Физическа дееспособност**	Входно ниво	Постига ниво на физическа дееспособност.		. Покриване на тестове за измерване на физическата дееспособност.	Диагностика на физическата дееспособност.	
2	2.	**Нисък старт**	Нови знания	Изпълнява обикновен нисък старт.	старт	НР Нисък старт. ЗР 8-тактови общоразвиващи упражнения за основните мускулни групи. ПИ *Дефиниране на задачите за утринна гимнастика*	Количествена и качествена оценка	
3	3	**Стартово ускорение**	Нови знания	Изпълнява бягане на къси разстояния.	ускорение	НР Стартово ускорение. ЗР Нисък старт. УС 8-тактови общоразвиващи упражнения за основните мускулни групи. *Дефиниране на задачите за утринна гимнастика.* Щафетни игри, свързани с бягане, скачане и хвърляне.	Количествена и качествена оценка	

4	4	**Финиширане**	Нови знания	Изпълнява финиширане с гърди	Финиширане с гърди	НР Финиширане с гърди. ЗР Нисък старт. Стартово ускорение. Спринтово бягане.	Количествена и качествена оценка.	
5	5	**Баскетбол Подаване и ловене**	Нови знания	Изпълнява подаване (пас) и ловене на баскетболна топка.	двойно подаване	НР Двойно подаване на място и с пристъпване (придвижване). ЗР Основни технически елементи от подаване и ловене, изучавани в в 4. клас.		
6	6	**Баскетбол. Дрибъл**	Нови знания	Изпълнява водене на баскетболна топката.		НР Водене (дрибъл) на баскетболна топка със зрителен контрол на място и с пристъпване напред, назад, вляво и вдясно. ЗР Ловене и подаване на топката с две ръце и двойно подаване.		
7	7	**Баскетбол. Индивидуални действия в защита**	Нови знания	Изпълнява индивидуални тактически действия в защита срещу нападател без топка.	дублиране	НР Индивидуални действия в защита срещу нападател без топка – дублиране. ЗР Водене (дрибъл) на топката. УС Ловене и подаване на топката.		
8	8	**Баскетбол. Индивидуални действия в нападение и защита**	Приложение	Прилага индивидуални действия в нападение и защита.		Прилага индивидуални действия в нападение и защита срещу нападател с топка и без топка и взаимодейства при осъществяване на дублиране. Прилага основни технически умения в учебна и двустранна игра.	Количествена и качествена оценка.	
9	9	**Футбол. Подаване и овладяване на топката с различни части на ходилото**	Нови знания	Изпълнява водене на футболна топка.		НР Водене на топката с различни части на ходилото. ЗР Подаване и овладяване на топката с различни части на ходилото.		

10	10	**Футбол. Водене на топката с различни части на ходилото**	Нови знания	Изпълнява водене на футболна топка.		НР Водене на топката с различни части на ходилото. ЗР Подаване и овладяване на топката с различни части на ходилото.		
11	11	**Футбол. Индивидуални действия в защита**	Нови знания	Изпълнява индивидуални тактически действия в защита срещу нападател със и без топка		НР Индивидуални действия в защита срещу нападател без топка. ЗР Водене на топката с различни части на ходилото.		
12	12	**Футбол. Индивидуални действия в нападение и защита**	Приложение	Изпълнява подаване и овладяване на топката, удар от близко разстояние.		Прилага индивидуални действия в нападение и защита срещу нападател с топка и без топка. Прилага основни технически умения в учебна и двустранна игра.	Количествена и качествена оценка	
13	13	**Тенис на маса. Придвижвания**	Нови знания	Демонстрира способност за придвижване.		НР Основни изходни положения и начини на придвижвания към топката.	Количествена и качествена оценка	
14	14	**Универсален захват**	Нови знания	Демонстрира способност за свободно владеене на захват на ракета.	захват	НР Тенисов хват и писалков хват. ЗР Основни изходни положения и начини на придвижвания към топката.		
15	15	**Дланен нападателен удар**	Нови знания	Демонстрира способност за владеене на удар.	Удар	НР Дланни и обратни плоски удари. ЗР Тенисов хват и писалков хват. УС Основни изходни положения и начини на придвижвания към топката.		
16	16	**Дланен нападателен удар**	Приложение	Демонстрира способност за свободно владеене на удар.		Изпълнява индивидуални действия в спортно-подготвителни игри. Описва и прилага основни изисквания от правилника по тенис на маса.		

17	17	**Тенис на маса**	Приложение			Учебна игра		

ВТОРИ УЧЕБЕН СРОК

18	18	**Скок кълбо**	Нови знания	Изпълнява основни технически елементи от спортната гимнастика. .		НР Скок кълбо.	Количествена и качествена оценка	
19	19	**Скок кълбо**	Приложение	Изпълнява основни технически елементи от спортната гимнастика.		ЗРСкпок кълбо	Количествена и качествена оценка	
20	20	**Задни кълба в темпо**	Нови знания	Изпълнява основни технически елементи от спортната гимнастика.		НР Задни кълба в темпо	Количествена и качествена оценка	
21	21	**Задни кълба в темпо**	Приложение	Изпълнява основни технически елементи от спортната гимнастика.		ЗР Задни кълба в темпо	Количествена и качествена оценка	
22	22	**Право тракийско хоро**	Нови знания	Изпълнява тракийка напред вдясно, тракийка назад вдясно. Ход вдясно отпред с чукче, люш вдясно, люш вляво, завърти; спазва темпото и ритъма на право тракийско хоро.	тракийка	НР Тракийка напред вдясно, тракийка назад вдясно. Ход вдясно отпред с чукче, люш вдясно, люш вляво, завърти; спазва темпото и ритъма на право тракийско хоро.	Количествена и качествена оценка	
23	23	**Право тракийско хоро**	Приложение	. Изпълнява ритъма на право тракийско хоро. Развива усет за темпо и ритъм и споделя танцувален опит.		ЗР Право тракийско	Количествена и качествена оценка	

24	24	**Право тракийско хоро**	Приложение	Изпълнява ритъма на право тракийско хоро. Развива усет за темпо и ритъм и споделя танцувален опит		УС Право тракийско хоро	Количествеба и качествена оценка	
25	25	**Тракийска ръченица**	Нови знания	Изпълнява ръченична встрани, напред, назад по диагонал и в кръг. Изпълнява движения с ръце напред, назад, встрани.	Ръченична	НР Тракийска ръченична	Количествеба и качествена оценка	
26	26	**Тракийска ръченица**	Приложение	Притежава обща физическа подготвеност.	Ръченична	Изпълнява и спазва динамиката на тракийска ръченица. Развива усет за темпо и ритъм и споделя танцувален опит.		
27	27	**Хват на топката**	Нови знания	Описва и изпълнява техника на хвърляне		НР Хват на топката. УС Бягане на къси разстояния.	Количествена и качествена оценка	
28	28	**Засилване**	Нови знания	Описва и изпълнява техника на хвърляне		НР Засилване. ЗР Хват на топката.	Количествена и качествена оценка	
29	29	**Кръстосана крачка**	Нови знания	Описва и изпълнява техника на хвърляне	Кръстосана крачка	НР Кръстосана крачка. ЗР Засилване. УС Хват на топката.	Количествена и качествена оценка	
30	30	**Финално усилие**	Нови знания	Описва и изпълнява техника на хвърляне	Обтегнат лък	НР Финално усилие. ЗР Кръстосана крачка.	Количествена и качествена оценка	
31	31	**Хвърляне на малка пл. топка**	Приложение	Описва и изпълнява техника на хвърляне		УС хвърляне на малка пл. топка.	Количествена и качествена оценка	
32	32	**Баскетбол**	Приложение	Описва и прилага основни изисквания от правилата на играта,		УС Прилагане на основни технически действия и взаимодействия.	Количествена и качествена оценка	
33	33	**Тенис на маса**	Приложение	Описва и прилага основни изисквания от правилника.		УС Прилагане на основни технически действия и взаимодействия.	Количествена и качествена оценка	
34	34	**Физическа**	Изходно	Постига ниво на физическа		Покриване на нормативи за	Диагностика	

		дееспособност	ниво	дееспособност.		измерване на физическата дееспособност. Покриване на нормативи за измерване на физическата дееспособност	на физическата дееспособност.	

Разработил: Атанас Атанасов

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ", ГРАД ДОЛНИ ЧИФЛИК
гр. Долни чифлик, област Варна, ул. "Трети март" 15, тел.: 051422765, e-mail: info-400126@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИЯНА ЯНЕВА
ДИРЕКТОР НА СУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

ИНДИВИДУАЛНА УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА - ИУЧ
на
Атанас Михаилов Ангелов

от V^{а} клас

Учебна година: 2024/2025
Форма на обучение: индивидуална форма на обучение

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА:

КОМПОНЕНТ - БЪЛГАРСКИ ЕЗИК

Обучението по български език в V клас е насочено към овладяване на базисни знания, умения и отношения,които са предпоставка за запознаване на учениците със ситемата на СБКЕ и за развиване на техните комуникативни компетентности. Във връзка с развиване на социокултурните компетентности тази учебна програма представя теми и дейности,насочени към запознаване с елементите на речевата ситуация и усвояване на умения за ориентиране в нея;към осмисляне на разликата между официално и неофициално общуване;към овладяване на знания за най-общите особености на текста;към прилагане на формули на речевия етикет. По отношение на развиваните езикови компетентности учебната програма предлага теми и дейности,насочени към изучаване на основни езикови единици. Въвеждат се минало свършено време и минало несвършено време на глагола;причастие;предлог и наречие;второстепенни части на изречението;;речниково и граматично значение на думата.Задълбочават се и се разширяват знанията за местоименията;като комуникативни компетентности се определят компетентностите на учениците да възприемат и да създават различни текстове.

КОМПОНЕНТ - ЛИТЕРАТУРА

Обучението по литература в V клас е насочено към овладяване на базисните знания, умения и отношения, свързани с митологията, с фолклора и слитературата и с изграждането на литературни и социокултурни компетентности на ученика. Очакваните резултати в областта на социокултурните компетентности са свързани с различаването на основните норми и ценности,характерни за традиционната общност,както и с разбирането на основни принципи и конфликти на митологичния и на фолклорния модел за света,проявени в словесни произведения. Очакваните резултати в областта на литературните компетентности са насочени към разчитането на изображения на света и човека в различни като културен произход и жанр текстове. В учебната програма като комуникативни компетентности се определят компетентностите на учениците да възприемат и да създават различни текстове.

Подбраното учебно съдържание за разширена подготовка пряко кореспондира с учебната програма за общообразователна подготовка по предмета, като дава възможност да се задълбочат и затвърдят знанията и уменията на учениците, формирани в процеса на езиковото и литературното им обучение. Усвоените начални знания за езиковите и речеви единици и за художествената образност се обогатяват, надграждат и доуточняват. Включват се допълнителни текстове и отделни теми, които по различен начин интерпретират и разширяват учебното съдържание най-вече по литература, чрез което се повишава интереса на учениците към обучението по български език и литература, повишава се тяхната активност и се осъществяват вътрешнопредметни и междупредметни връзки и взаимодействия.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ:

Учебният предмет български език и литература изгражда основата на компетентностите по български език и на грамотността за четене и е пряко свързан с постигането на базовата, функционалната и комплексната грамотност. Общата цел е насочена към формиране у учениците на комуникативни компетентности за възприемане и създаване на стилистично диференцирани текстове, за

развитие на емоционално оценъчно отношение и нагласа за възприемане и създаване на духовни ценности. В тази връзка следва да се разширят и обогатят знанията на учениците по отношение на:

- ✓ ˆЕзикът - средство за общуване.
- ✓ Изразяване на твърдения, подбор на доказателства, оформяне на отговор на житейски въпрос.
- ✓ Овладяване на разширен репертоар от синтактични конструкции - словоредни варианти, синонимни синтактични връзки.
- ✓ Редактиране на собствен текст със съответните синтактични трансформации.
- ✓ Умения за самостоятелен подбор на четива.
- ✓ Осмисляне и тълкуване на прочетеното, формиране на лично разбиране за текста и аргументиране според внушенията в него.
- ✓ Формиране на оценъчна позиция у ученика.
- ✓ Да се активизират, стимулират и мотивират учениците за съзнателно и целенасочено изучаване на езика и литературата

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА:

В края на обучението в V клас ученикът:

Области на компетентност	**Знания, умения и отношения**
БЪЛГАРСКИ ЕЗИК	
Социокултурни компетентности	Разбира зависимостта на езиковите средства от речевата ситуация и ги използва в съответствие с нея. Разпознава особеностите на официалното и на неофициалното общуване. Владее речевия етикет при публично общуване. Задава въпроси и дава отговори по поставена от него или по избрана от друг тема. Разсъждава, формулира твърдения по житейски въпрос и ги аргументира. Търси, извлича, подбира и използва информация от различни видове текст и от различни информационни източници за решаване на комуникативни задачи. Разбира инструкции и работи по зададен модел в училищна и в извънучилищна среда

Езикови компетентности	Познава видовете текст - описание, повествование, разсъждение. Разпознава особеностите на научен текст, на обява и на делова покана. Владее езикови средства, свързани с фонетични, с морфологични, със синтактични и с лексикални явления, и ги използва уместно в речевата практика. Служи си с разнообразни синтактични конструкции и използва синонимни варианти според целта на общуване.
Комуникативни компетентности	***Слушане:*** Умее да изслушва мнения и да сравнява различни гледни точки при участие в диалог. Разбира смисъла на познат и на непознат текст при слушане с определена комуникативна задача. ***Четене:*** Разбира смисъла на познат и на непознат текст при четене с определена комуникативна задача. Изработва план на текст с определена комуникативна задача. ***Говорене:*** Спазва правилата на книжовния изговор. Поставя логическо ударение, като се съобразява с определена комуникативна задача. Участва в диалог, умее да оспори мнение, различно от своето, като проявява толерантност и учтивост в общуването. Създава в устна форма: • Текст за представяне и текст за сомопредставяне • отговор на житейски въпрос. ***Писане:*** Планира, структурира, композира и графично оформя текста, който създава. Спазва изучените книжовни езикови правила. Има формирани правописни навици по отношение на често употребявани думи и на думи от терминологичната лексика. Редактира текст. Създава в писмена форма: • текст за представяне и текст за самопредставяне; • план на текст; • отговор на житейски въпрос,включително и на елекронни носители.
ЛИТЕРАТУРА	
Социокултурни компетентности	Определя в изучавани текстове проблеми и конфликти, специфични за митологичния и за фолклорния модел за света, съпоставя ги с личния си опит и обосновава позиция по тях. Разпознава по откъс от изучавано произведение неговия автор и (заглавието на) самото произведение. Свързва имена на герои от изучавано произведение с името на неговия автор и със заглавието на произведението. Свързва изучавано произведение с името на автора, с жанра, с имена на герои от произведението, със сюжета и мотивите му. Определя начини, по които (откъс от) конкретен фолклорен и

	литературен текст въздейства естетически, и се обосновава чрез примери от художествения изказ. Самостоятелно подбира четива и използва различни информационни източници, за да изпълни конкретна изследователска задача.
Литературни компетентности	Различава характерни особености на пространството и времето в изучавани митологични и фолклорни текстове. Различава основни персонажи на мита и основни за фолклора герои и конфликти. Съпоставя различни митически версии за Сътвореният.Началото на света и обяснява разликите помежду им. Тълкува образи на света в изучавани фолклорни текстове. Познава значението на следните жанрове на словесността: мит, вълшебна (фолклорна) приказка, разпознава техни жанрови характеристики и тълкува текстове на легенда, вълшебна (фолклорна) приказка, народна песен съобразно конкретните проявленията на жанра. Познава значението на понятието сюжет. Съпоставя изучаван мит и изучавана легенда, разказващи за едно и също събитие, и обяснява сходства и различия помежду им. Съпоставя изучавани приказки на различни народи, обяснява сходства и различия помежду им и оценява значението им за културното многообразие. Обяснява отношения между герои в изучаван текст. Различава в приказните опозиционни двойки герои различни аспекти на фолклорния образ на човека. Различава в изучаван художествен текст приписване на специфично човешки характеристики на животно, на предметен или на природен обект и обяснява значението им за изграждането на смисъла на (откъс от) текста.
Комуникативни компетентности	Създава в писмена форма трансформиращ преразказ с определена дидактическа задача. Създава в устна форма разказ по въображение с цел да изрази творчески представи, преживявания, чувства. Създава в писмена форма разказ по зададени опори - тема, начало и/или край, с цел да: изрази творчески представи, преживявания, чувства; заинтригува възприемателя с разказваната история. Анализира и критично оценява сполучливостта на свои или чужди (в устна или в писмена форма) според осъществяването на комуникативната им задача: разказ по въображение, трансформиращ преразказ, разказ по зададени опори - тема, начало и/или край. Спазва книжовни езикови правила.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ:

№	Тема на урочната единица	Вид урочна единица	Забележка
1	Разказ по картинка	НЗ	
2	Строеж на текста. Роля на ключовите думи за извличане на информация от текст	НЗ	
3	Описание, повествование и разсъждение в текстове	НЗ	
4	Тема и подтема на текста	УПР	
5	Правопис на прилагателни имена и наречия	НЗ	
6	Звукови промени в думата	НЗ	
7	Местоименията като свързващи думи в изречението и текста	НЗ	
8	Езиков практикум (работа върху езиков текст)	НЗ	
9	Граматични признаци на глагола. Основна форма и спрежение	НЗ	
10	Употреба на минало свършено и минало несвършено време в текст описание и в текст повествование	НЗ	
11	Съвместна употреба на глаголни времена - (сегашно, минало, бъдеще) в различни видове текст	НЗ	
12	Нелични глаголни форми. Значение и употреба	НЗ	
13	Правописни особености на минало свършено и минало несвършено деятелно причастие	НЗ	
14	Изменяеми и неизменяеми части на речта. Морфологичен анализ.	НЗ	
15	Частите на речта като части на изречението. Главни и второстепенни части.	НЗ	
16	Частите на речта като части на изречението. Главни и второстепенни части.	НЗ	
17	Второстепенни части в простото изречение	НЗ	
18	Второстепенни части в простото изречение	НЗ	
19	Старогръцки мит	НЗ	
20	Митологичните представи за произхода на света	УПР	
21	Митологичните представи за произхода на света в митовете на различните народи	НЗ	

22	Създаване на собствена приказка	УПР	
23	"Златното момиче" и "Дванайсетте месеца"	НЗ	
24	"Троица братя града градяха" и "Радина чешма"	НЗ	
25	Фолклорен календар	НЗ	
26	"Хайдути", Христо Ботев	НЗ	
27	"Котаракът наставник или котаракът в чизми" и "Хума, птицата на щастието"	НЗ	
28	Диалог. Представяне и самопредставяне (РКК)	НЗ	
29	Отговор на житейски въпрос (РКК)	НЗ	
30	План на текст (РКК)	НЗ	
31	Разказ по зададени опори (РКК)	НЗ	
32	Трансформиращ преразказ (РКК)	НЗ	
33	Трансформиращ преразказ (РКК)	НЗ	
34	Образът на Пърси Джаксън от "Похитителят на мълнии" и Персей от "Старогръцки легенди и митове" (РКК)	НЗ	

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА В ПЕТИ КЛАС:

Проверката и оценката на знанията и уменията в обучението по Български език и литература е насочено към измерване постигането на заложените в учебната програма очаквани резултати и се осъществява с:

-текущи оценки;
-отчитане на постигнати резултати и установяване на пропуски;
-мотивиране на ученика;
-създаване на положителна среда за учене;

Изготвил:.....

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ "ВАСИЛ ЛЕВСКИ", ГРАД ДОЛНИ ЧИФЛИК
гр. Долни чифлик, област Варна, ул. "Трети март" 15, тел.: 051422765, e-mail: info-400126@edu.mon.bg

УТВЪРДИЛ:

ДИЯНА ЯНЕВА
ДИРЕКТОР НА СУ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ“

ИНДИВИДУАЛНА УЧЕБНА ПРОГРАМА

ПО

МАТЕМАТИКА – ИУЧ

на

Атанас Михаилов Ангелов

от V^{а} клас

Учебна година: 2024/2025
Форма на обучение: индивидуална форма на обучение

I. КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА ПО МАТЕМАТИКА ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ:

В избираемите учебни часове се осъществява обучение за придобиване на разширената подготовка по математика, която обхваща компетентности, които развиват и усъвършенстват отделни компетентности от общообразователната подготовка по предмета.

Обучението в избираемите учебни часове по математика в пети клас се реализира като част от общообразователната подготовка по предмета, в центъра на което са математическите умения на учениците. Това обуславя неговия комплексен характер и гарантира практическата му насоченост.

Обучението в избираемите учебни часове по математика в пети клас е насочено към допълване, обогатяване и разширяване на базисни знания, умения и отношения, свързани с постигане на изискванията за резултатите от обучението и с изграждане на ключови компетентности на ученика.

Учебното съдържание, изучавано в избираемите учебни часове по математика е свързано с това в задължителните учебни часове, като се изучава на по - високо равнище по отношение на неговите приложения, а така също се допуска и разширяване на теоритичната база и типовете задачи.То задоволява и някои близки интереси на учениците - предстоящи олимпиади, математически състезания и национално външно оценяване.

Избраната организация и методика на урочна работа са съобразени с особеностите на учениците и личностните им потребности от математически знания. Формите и методите на обучение осигуряват усвояване на предвиденото учебно съдържание, стимулират индивидуалните изяви на учениците, създават условия за съчетаване на индивидуална с групова форма на работа.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО МАТЕМАТИКА ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ В ПЕТИ КЛАС:

1. Усвояване на обикновените и десетичните дроби, техните свойства и съответните алгоритми за действията събиране, изваждане, умножение и деление.

2. Задълбочаване и разширяване знанията на учениците за измерване на отсечки, за някои видове четириъгълници, за лице на правоъгълник и на квадрат, усвояване на понятията разстояние от точка до права и правоъгълен паралелепипед, намиране на лице на триъгълник, успоредник и трапец, лице на повърхнина и обем на правоъгълен паралелепипед.

3. Усвояване на основни приложения на изучаваните математически знания и придобиване на умения за решаване на практически задачи.

4. Формиране на положително отношение към математиката, създаване на интерес и мотивация на учениците за придобиване на математически знания и умения.

5. Създаване и развиване на волеви качества като самостоятелност, упоритост, способност за вземане на решения, критичност и самокритичност.

6. Развиване наблюдателност, въображение, концентрация на мисленето, памет.

7. Овладяване на обективни критерии за оценка на Духовните и материалните ценности на обществото.

8. Изграждане на навици за опазване на околната среда и на собственото здраве.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО ПО МАТЕМАТИКА ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ В ПЕТИ КЛАС:

Области на компетентн	**Знания, умения и отношения** ***В резултат на обучението си ученикът:***
Числа. Алгебра	• Сравнява дробни числа; прилага действията събиране, изваждане, умножение и деление; закръглява десетични дроби с определена точност. • Пресмята числови изрази, съдържащи до четири действия в множеството на положителните рационални числа и нулата. • Знае „числов ребус“ и решава числов ребус.
Фигури и тела	• Разпознава основните равнинни геометрични фигури триъгълник и четириъгълник, техните елементи и видове в различни геометрични ситуации; умее да прилага техните свойства. • Открива равнолицеви фигури на геометричен чертеж. • Разпознава куб и правоъгълен паралелепипед, елементите и развивките им; изработва
Функции. Измерване	• Прилага формулите за периметър и лице на основните равнинни фигури: триъгълник и четириъгълник за намиране на основни техни елементи в различни геометрични ситуации. • Прилага формулите за лице на повърхнина и обем на куб и правоъгълен паралелепипед за намиране на основни техни елементи в различни геометрични ситуации и в практически задачи.
Логически знания	• Преценява вярност и рационалност в конкретна ситуация и обосновава изводи. • Смята рационално с дробни числа.
Елементи от вероятности и статистик	• Разчита и интерпретира информация, представена с текст, с графика, с таблица или с диаграма. • Сравнява информация при свързани множества от данни. • Използва информацията от графично и таблично представяне на данни, за да
Моделиране	• Представя и намира определено количество по различни начини (част от число, процент). • Прилага знанията за проста лихва в задачи от областта на икономиката и финансите.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ:

№	Тема на урочната единица	Вид урочна единица	Забележка
1	Естествени числа	Преговор	
2	Действия с естествени числа	Преговор	
3	Кратно и делител с естествено число.	Упражнение	
4	Признаци за делимост на 2, на 5 и на 10.	Упражнение	
5	Признаци за делимост на 4, 25; 3 и 9.	Упражнение	
6	Общи делители. Общо кратно. НОД и НОК	Упражнение	
7	Основно свойство на дробите.	Упражнение	
8	Сравняване на обикновени дроби	Упражнение	
9	Събиране на обикновени дроби. Намиране на неизвестно число	Упражнение	
10	Изваждане на обикновени дроби. Намиране на неизвестно число	Упражнение	
11	Умножение на обикновени дроби. Намиране на неизвестно число	Упражнение	
12	Деление на обикновени дроби. Намиране на неизвестно число	Упражнение	
13	Десетични дроби.	Упражнение	
14	Събиране и изваждане на десетични дроби.	Упражнение	
15	Контролна работа.	Упражнение	
16	Умножение и деление на десетични дроби.	Упражнение	
17	Намиране на неизвестно събираемо, умалител и умаляемо.	Упражнение	
18	Процент. Основни задачи.	Упражнение	
19	Проста лихва.	Упражнение	
20	Четене и интерпретиране на данни. Работа с таблици.	Упражнение	
21	Представяне на таблици. Работа с диаграми.	Упражнение	
22	Работа с таблици и диаграми.	Упражнение	
23	Лице на равнинна фигура.	Упражнение	

24	Лице на правоъгълен триъгълник.	Упражнение	
25	Лице на триъгълник.	Упражнение	
26	Лице на успоредник.	Упражнение	
27	Лице на трапец.	Упражнение	
28	Лица на геометрични фигури, съставени от изучените фигури.	Упражнение	
29	Контролна работа	Упражнение	
30	Куб. Лице на повърхнина на куб.	Упражнение	
31	Обем на куб.	Упражнение	
32	Правоъгълен паралелепипед. Лице на околна повърхнина и на повърхнина на правоъгълен паралелепипед.	Упражнение	
33	Обем на правоъгълен паралелепипед.	Упражнение	
34	Геометрични фигури и тела.	Обобщение	

V. СПЕЦИФИЧНИ МЕТОДИ И ФОРМИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИКА ПО МАТЕМАТИКА ЗА ИЗБИРАЕМИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ В ПЕТИ КЛАС:

В началото на учебната година се диагностицират знанията и уменията на учениците от пети клас по математика. На основата на резултатите от диагностиката се планира работата в часовете за избираема подготовка за компенсиране на констатирани проблеми в математическото им развитие, така че тя да допълва и надграждат работата в часовете за задължителна подготовка.

Обратната информация за напредъка на учениците се проследява периодически чрез устно, писмено , практическо изпитване; проверка на домашни работи; контролна работа; чрез устни отговори на въпроси; чрез работа върху доклад за историята на даден математически проблем или конкретен математик и презентация.

Използването на писмена проверка има за цел не само проверка и оценка на постиженията на учениците, но съдейства за изграждане не писмена математическа култура и точност при представяне на математическа информация. Този начин на проверка гарантира оценяването на всички ученици по единни критерии и дава възможност за диагностициране и анализ на допуснатите грешки и пропуски в знанията на учениците. При устната проверка се акцентира върху уменията на ученика правилно да използва математическите термини, способностите му да обяснява получените резултати, да обосновава избрани начини за решаване на задачи и да излага лично мнение.

Изготвил:.....

/Миглена Станчева/